

Lietuvos Nusistatymas Hagoj Klaipėdos Byloje

Birželio 13 d. Hagos teisme buvo svarstoma Klaipėdos byla. 10 val. 30 min. prasidėjusiame viešame teismo posėdy pradžioje savo kalbą Lietuvos vyriausybės agentas, pasiuntinys Londone p. Sidzikauskas. Čia paduodama jo ilgos kalbos santrauka.

Pabrėžęs, esąs ne tik lietuvių teisių gynėjas, bet taip pat ir lietuvių tautos opinjios reišėjas, p. Sidzikauskas pradėjo savo kalbą įžangą, kurioje bendrais bruožais nušvietė taip pat Lietuvos ir Klaipėdos krašto istoriją. Lietuvių tauta, keletą amžių klajojusi, atgavusi politinę nepriklausomybę, šiandien yra iš tėvų savo paveldėtų žemių koncentracijos ir konsolidacijos laikotarpį. Lietuva, kaip ir daugelis kitų tautų, savo ilgaamžės istorijos eigoj, pergyveno tiek ekspansijos laikotarpius, kada ji užimdavo vietą didžiųjų valstybių tarpe, tiek sunykimo metą (1795 m.). Vokiečių ir slavų bangos užliejo didelį Lietuvos žemių plotą. Klaipėda amžius buvo vokiečių įtakoje. Vilnius ir šiandien yra lenkų laikomas.

Šiandien lietuvių tauta gyvena kurybos ir kartu krašto apsaugos laikotarpį. Lietuvos valstybės atgimimas dar neišdildė visų svetimųjų valdymų pasėkų. Lietuvių tauta yra priversta imtis rimtų pastangų nutautinimo bangoms stabdyti. Dar XVII a. lietuvių kalbos riba siekė Karaliaučiaus apylinkių (1719 m. Tetschnerio linija). Garsusis filosofas Kantas savo lietuvių vokiečių žodyno įžangoje konstatuoja, kad Rytprūsijoje gyveno tuomet per 200,000 lietuvių. Anuo laiku Klaipėdos apskritys beveik vien lietuvių buvo apgyventa. Prūsų karalystei įsikurus ir Lietuvių Lenkų valstybei sugriuvus, vokiečių kolonizacija pamažu atstumė lietuvių tautą į rytus. Tačiau dar XIX a. antroje pusėje lietuvių visuose Rytprūsijoje buvo per 25 procentai (Boettcher). Lietuviai visokiais būdais kovoję prieš vokiečių įtaką. Spausdinta lietuvių-vokiečių kalbos žodynai, lietuviškos gramatikos, kovota už lietuvių kalbą bažnyčiose ir mokyklose. Tačiau bažnyčios, administracijos ir Prūsų karo tarnybos palaikoma germanizacija ypatingai sustiprėjo XIX a. gale. "Karališkos prūsų lietuvių vyriausybės" pavadinimas išbrauktas iš Prusijos administracinio žodyno.

Toliau p. Sidzikauskas trumpai nušvietė Klaipėdos istoriją nuo XIII a. iki dabartinio laikotarpio. Nurodė, kad prieš didįjį karą visame lietuvių gyvenamame Rytų Prūsų krašte, padalintame į 6 apskritys, lietuvių kilmės gyventojų buvo iki 80-90%. Šiandien 59% kalba lietuviškai, 38% — vokiškai ir 3% — kitomis kalbomis.

Patiekęs teismui tikslų Klaipėdos krašto statistinių duomenų, p. Sidzikauskas, padarė išvadą, jog per taip vadinamas "didžiūmos partijas" vokiečių mažumai pavyksta paveikti lietuvių didžiūmą todėl, kad jų esanti geresnė socialinė padėtis, kad jie išnaudoja religinį bendrumą, dar prūsų administracijos paliktą tradiciją ir yra užsienio faktorių padedami. Po parlamentarizmo ir autonomijos apsaugos priedanga (autonomijos niekad nė nemanoma pulti), tam tikras elementas, negalėdamas paveržti sau gubernatoriaus veto teisės įstatymdavystę, stengiasi pašalinti bet kurią Lietuvos Centro vyriausybės įtaką ir kontrolę vykdomajai valdžiai.

Pavedus direktorijai išimtinai seimeliui, kuris dabartinėje politinėje ideologijoje fazėje dar negali atstovauti krašto daugumos, direktorija būtų įrankis politinių tendencijų, neturinčių nieko bendro su Versalės taikos sutarties ir Klaipėdos konvencijos autorių tikslais. Tokia direktorija, centro vyriausybės nekontroliuojama ir užsienio veikiamą, toliau sabotuotą Klaipėdos statuto dispozicijų įgyvendinimą. Statuto paskelbtą oficialią lietuvių ir vokiečių kalbų lygybę administracijos, mokyklose ir krašto teismuose liktų neįgyvendyta. Vokietijos piliečiai mokytojai, teisėjai, valdininkai, net vyriausias krašto prokuroras, eity toliau savo pareigas. Lietuva visai nesiekia vokiško elemento nutautinimo, ji gerbia autonomiją, bet turi tikslą siekti statuto numatytos padėties įgyvendinimo, kas leistų lietuvių elementui tautiškai susiprasti bei suprasti savo vaidmenį ateity.

(Tęsa ant 3-čio pusl.)

No. 27-tas

Tel. Dial 5-1094

WORCESTER, MASS., 2-ąją LIEPOS (JULY), 1932 M.

Kaina 5 Centai

Vol. XVI

Demokratai Nutarė Panaikinti Prohibiciją

Chicago, Ill. — Demokratų partija, savo suvažiavime, nutarė laikytis del prohibicijos visiško panaikinimo ir padėjo tą nusistatymą pirmon vieton savo 1932 metų platformoje. Pakol nebus panaikinta, demokratai stovi už Volsteado akto pakeitimą, kad būtų galima legalizuoti padarymą ir pardavimą alaus ir kitų gėrimų, kuriuose yra tiek alkoholio kiek leistina pagal konstituciją ir iš to paimtina, ir taip reikalingą pelną. Tai didelis laimėjimas šlapiemsiesiems kurie savaitę atgal nė sparnuose nesapnavo sulaukt tokio triumfo.

Dabar demokratų suvažiavimas eina prie balsavimų už prezidento nominacijas. Prezidentą nominuot reikia dviejų trečdalių balsų, arba 770 balsų iš 1154 kiek yra atstovų. Laikė suvažiavimo buvo nominuota sekančieji: gubernatorius Rooseveltas, buvęs gubernatorius Smithas, atstovas Garneris, gubernatorius Ritche, gubernatorius Murray, buvęs gubernatorius Byrd, gubernatorius White ir buvęs senatorius Reed.

Amerikos Lietuvių Seimai

17-tą dieną birželio Pittsburge (Pa.) įvyko SLA. 37-tas Seimas, ir jo atgarsius šiandien skaitome laikraščiuose. Nors seimas praėjo ramiai, tačiau nebuvo be partijinių užsivarinėjimų, be pasidalinimo į fašistus, bolševikus, socialistus, tautininkus ir t.p., kas be abejonės žemina Susivienijimo ir abelnai lietuvių vardą.

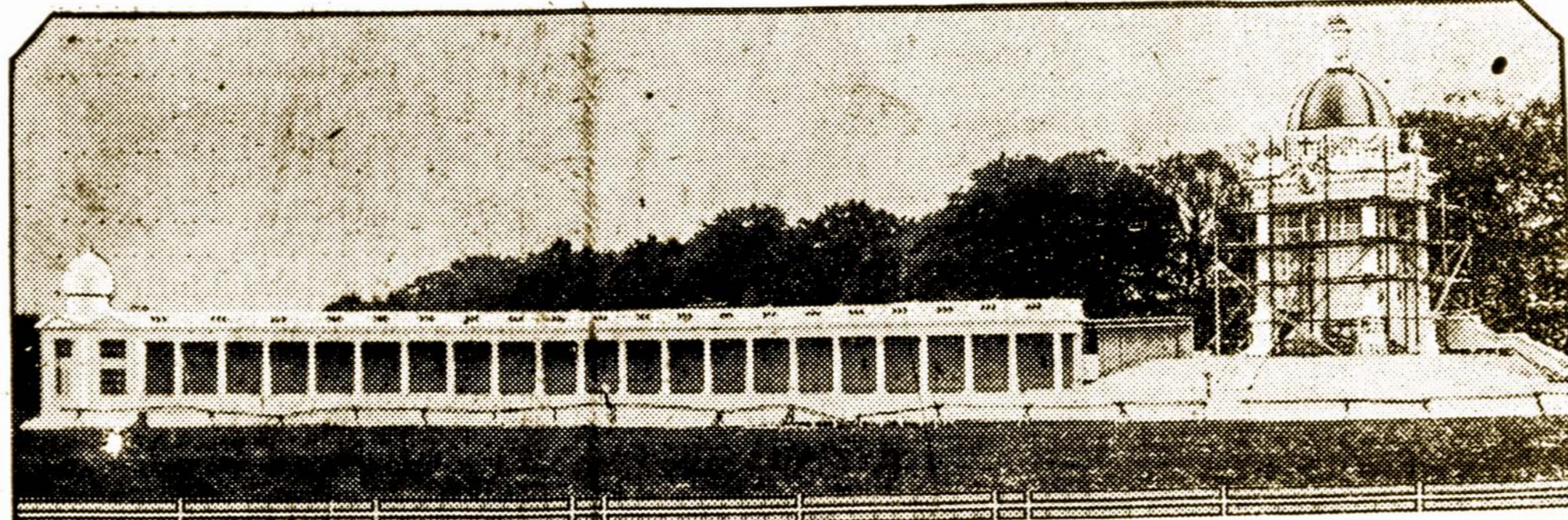
Wilkes Barre (Pa.) birželio 27 dieną iš ryto su pamaldomis prasidėjo S.L.R.K.A. 46-47-tas Seimas Reading viešbutyje. Delegatų suvažiavo 136. Pradžios pirmą sesiją tvarką matėsi pavyzdinga ir rimtas delegatų uždalykai rišis shrduetaoinoininn silaikyimas. Ir jei tokis delegatų užsilaikymas datėsė iki užbaigos, galima bus sakyti, kad S.L.R.K.R. Seimas buvo pavyzdingas.

Taipgi birželio 27-tą dieną Clevelande (Ohio) pradėjo pirmas sesijas L.D.S. bei bolševikų Seimas. Šiame Seime dalyvauja 96 delegatai nuo 63 kuopų. Jau nuo pirmųjų seimo sesijų matytas, kad jis pasidalinęs į bolševikus ir sklokininkus. Todėl reikia tikėtis, kad eis partinis ergelis už vietas, taip lyginai kaip kad buvo S.L.A. Gailla, kad lietuviai vis nesupranta politikiečių intrigų ir duodasi save vestį užugaidų keliais, o ne ten, kur būtų galima bendrai nuveikt naudingus lietuvių kulturai darbus.

Prasidėjo 7 Bilijonų Rublių Vajus Sovietuose

Taip vadinamos "Laisvos Vidujinės Paskolos" vajas jau prasidėjo. 7 bilijonai rublių (\$3,500,000) turi but surinkta paskitu laiku. Kvota kaip miestuose taip ir kolkozuose paskelbta, kuri turi but išpildyta sulig paskirto laiko, o ne sulig nori ir galimybės. Sovietų valdžios agentai prižiūri kiekvieną darbininką ir gelžkelių patarnautojus kad jiems skiriama kvota būtų išpildyta. Bėgyje 5 dieny šios kampanijos bolševikams pasisekė surinkti bei išparduoti obligacijų del vidujinės paskolos už 250 milijonų rublių.

ALTORIUS EUCHARISTINIUI KONGRESUI DUBLINE

Šis milžiniškas altorius buvo pastatytas Phoenix Parke, Dubline, Airioj, prisirengiant prie metinio eucharistinio kongreso, kuris įvyks birželio mėnesio 22-26 dienomis

Paslaptinga Ypata Žino Kas Nužudė Lindbergo Vaiką

Flemington, N. J. — Policija turėjo pasikalbėjimą su paslaptingu ir nežinomu žmogumi, kuris žino kas pavogė ir nužudė Lindbergo sunų. Policija daboją ju kiekvieną žingsnį. Federaliai tyrinėtojai tikrai mano, kad šis nežinomas žmogus turi susinešimą su tais, kurie papildė bausiā žmogžudystę. Šioji informacija buvo atidengta laike John Curtis teismo. Curtis yra teisiams už davimą klaidingų informacijų del saugaus sugrąžinimo vaiko.

Frank Wilson, valdžios agentas, teisme ką tik buvo pasakęs, kad Curtis pagelbėjo tiems žmonėms, kurie prasikalto už vaiko pavogimą ir kad sutrukdė persekiojimą kaikiurių ištyrinėjimų. Jisai toliaus pareiškė, kad jis atidėjo pasimatymą su šiuo nežinomu žmogumi iš priezasties Curtis pirmo pasakojimo apie derybas. Apkaltintojai ir gynamieji nustebo, bandė sužinoti kas toji per ypata, bet Wilsonas pasakė, jog toji ypata yra nekalta, bet turi susinešimą su tais, kurie yra kalti. Jeigu dabar ju vardas būtų paskelbtas, tai nebūtų galima užbaigt tyrinėjimą. Ant šio gal remiasi galutinas suradimas tų, kurie pavogė ir nužudė Lindbergo vaiką.

Nors policija tyrinėja Curtisio pasakojimus ir neranda, kad būtų galima pertikrinti smulkenas, kurias kaltinamasis paduoda, vienok Curtis nenustoją tvirtinti, kad jis turėjo susinešimą su vaiko "kidneperiais."

Ką Sako Lietuvos Prez. Opiausiais Klausimais?

Birželio 12 d. Lietuvos tautininkų sąjungos atstovų visuotiniame metiniame suvažiavime Respublikos Prezidentas Antanas Smetona pasakė Lietuvos gyvenimo bučiai labai reikšmingą kalbą. Iš pradžių Prezidentas apibūdino pasaulinę ukio krizę ir jos neigiamus padarinius kapitalistinei ir socialistinei santvarkai. Kai valstybės viduje negaluoja, — sakė Prezidentas, — tai negaluoja ir santykiai vieny su kitais. Irsta santarvė, kyla neperlipamos muitų sienos ir visa tai baigiasi ekonominiu karu visų su visais.

Palietęs Tautų Sąjungos vaidmenį Prezidentas pažymėjo, kad ji, kaip tarptautinė autoriteto įstaiga, taikos saugotoja, neįstengė užkirsti kelio karui, Tolimuose Rytuose. Prezidento nuomone, krizė yra ne ekonominė, bet visuotinė, visame žemės rutulyje, visose tautų gyvenimo srityse. Del to priemonės krizei šalinti turi buti visuotinės, bet nedalinės. Krizės priežastis yra ne ekonomika, bet psichologija — pats žmogus kaltas, bet ne materija. Pirmą atsirado parlamentarizmo krizė, o jajā sekė ekonominė. Taigi, krizės kaltininkė yra politika.

Palietęs parlamentinę sistemą, Prezidentas pažymėjo, kad ji turi daug spragų, nes šios sistemos pagrindas nebeatitinka tautinės struktūros. Kaip pavyzdį, jis nurodė Italiją, kurią parlamentarinė santvarka ligi suirutės buvo privedus. Del to, kad partijos rupinasi visuomenės dalimis, bet ne jos visumą. Kiekviena partija siekia ką paimti iš valstybės atstovaujama luomui arba klasei ir nieko neįsima duoti valstybei. Tuo tarpu kiekviena visuomenės dalis turi siekti visuotinės gerovės, turėti prieš akis visumą, bet ne dalį, ne save. Krašto atstovybė turi eiti iš organizuotos, bet ne iš palaidos visuomenės. Organizuotą visuomenę sudaro gyventojai, verslo pagrindu susitelkę draugijoms, kurios renka bendrą atstovybę, derinančią visą tą susivienijimo tinklą, apreišiantį įvairius medžiaginius ir dvasinius reikalus. Taip fašistai pateisina savo valdymo sistemą. Daugelis kraštų, kur pasiviro parlamentarizmas, yra susidomėjęs fašizmu.

Kas tinka kitam kraštui, tai netiks Lietuvai. Lietuviai gali susidaryti savotišką valdžios sistemą, tautišką, tokią, kokia eina iš jų gyvenimo sąlygų. Gal buti itališki dėsni, bet lietuviškas pavidalas. Iš Italijos daug ko galima pasimokyt, — sakė Prezidentas, — bet jā sekte sekti negalima. — Tsb.

ČILĖS RINKIMAI ĮVYKS RUDENYJE

Santiago, Čilė.—Kabinetas nutarė susaukt rinkimus nuobalsuot seimą, spalį 31-ąją dieną. Seimo nariai padarys naują konstituciją. Junta, kurios galva dabar yra Carlos G. Davila, kurs jau vieną kartą buvo rezignavęs, priėmė vieno savo nario, Alberto Cabero prašymą, kad paliuosuos jį iš priezasties jo silpnėjančios sveikatos. Finansų ministeris pareiškė, kad valdžia priimtų Cosako pasiūlymą tikta su taja išlyga, jei ji gautų lygią naudą. Jau du pasiūlymai del Cosach Saliuetuotos Drukos kompanijos reikalo buvo svarstomi finansų ministerio ir Cosacho atstovų. Valdžia norėtų geriau išskirstyt šią kompaniją pagal sąlygas, kuriom akcininkai nebūtų priešingi arba paskelbtų bankrutą, jei negalėtų panaikinti pirmu budu. Aukštas valdininkas pranešė spaudai, kad neverta kompaniją laikyti, jei ji neatneša pelno, o tik lenda į skylę.

Sako, Komunistų Vadas Žmogžudys?

New York. — Komunistų kandidatas į Suv. Valstijų prezidentus William Z. Foster neteko savo rinkimų kampanijos vedėjo John Gray. Pasirodė, kad Gray yra galvažudys, nužudęs policijos viršininką Aderholta. Jis buvo nuteistas 7 metams į kalėjimą, bet pražuvo. Dabar New Yorko valstijos policija J. Gray suėmė ir nugabeno į Gastonia, N. C., kur turės pasėdėti ilgoką laiką už nužudymą ir pabėgimą. Tikras Gary vardas yra Hendricks.

Kinija Žada Kariaut Už Mandžuriją

Sanghai. — Kinija žada skelbt karą Mandžurijos valdžiai, jeigu Japonija pripažins ją su Henry Pu-Yi priešaky, kurią patys japonai ten įsteigė. Apart to yra ir kitų priežastų, kurios veda prie mušų; tai yra Mandžurijos užgrobtimas Kinijos muitinių.

SOVIETŲ PATARNAU- TOJAI PASMERKTI MIRIOP

Maskva. — Šiomis dienomis (birželio 28) buvo nagrinėjama 23 krautuvii užveidų ir darbininkų Sovietų krautuvii bylą už ekonominio perversmo konspiraciją, penki iš kaltinamųjų buvo nubausti mirtia. Trys iš teisinti. Septyni gavo 10 metų kalėjimo ir po to penkiems metams but ištremtais. Penki gavo 55 metų kalėjimą, o penki 3 metus kalėjimo prie sunkaus darbo.

Prekės iš krautuvii buvo išneštos už užpakalinių durų ir išstatytos ant pardavimo neapsa- komai didelėmis kainomis — ir abelnai krautuvėse nieko neliko kas būtų galima nupirkt žema kaina.

GREITAI UŽBAIGS PAŠALPOS GINČĄ

Washington. — Kongresas yra arti prie užbaigimo diskusijos kas link viešų darbų programos \$2,300,000,000 bedarbių pašalpai. Dar neprieta prie formališko sutikimo, nes atstovai diskusuoja tą \$500,000,000 viešų darbų programą senato pasiūlyme, bet jie yra arti prie susitarimo. Prezidentas yra priešingas šiam pasiūlymui ir jisai jį pasmerkė. Dabar kaikiurie mano, jog jisai duos savo veto šiam reikalui.

LIETUVOS ŽINIOS RAITŪJŲ SPORTO RUNGTYNĖS

Kaunas. — Birželio 11 ir 12 d. Kaune įvyko įdomios I gusarų ir II ulanų pulkų raitųjų sporto rungtynių, klasiškas šokimas per kliūtis, kirtimai durimai ir kitokie miklumai. Dalyvavo karininkai ir puskarininkai. Raitųjų sportas sutraukė didžiausius kauniečių minias. Laimėjusiems įteikta įvairios dovanos, kurias išdalino pats Respublikos prezidentas A. Smetona.

500 PAMIŠELIŲ KALVARIJOJ

Kalvarija, Marijampolės aps. Rusai čia yra pastatę milžinišką kalėjimą, į kurį grudo susiprastus lietuvius. Neseniai šie kalėjimo rumai perdirbti ir pri-laikyti psichiatrinės ligoninės reikalams. Pastatuoju metu ligoninėje yra apie 500 ligonių — vyrų ir moterų, įvairaus amžiaus ir socialinės padėties Gra- žiomis dienomis ligoniai leidžia- mi į kiemą pasivaikščiot. Daug- mas vaikščioja vienuose mar- škiniuose, o kai kurie ir tuos nusivelka, kol pastebėję tarnau- tojai nepriverčia vėl apsilvikt. —Tsb.

TILŽĖS LIETUVIAI KAUNE

Kaunas.—Birželio 12 d. garlai viū Kaunan atplaukė didelė Tilžės krašto lietuvių ekskursija iš 212 žmonių. Butų ir daugiau atvykė, bet vokiečiai tenykščiams lietuviams visai klūdė vykti į nepriklausomą Lietuvą. Su ekskursininkais kartu atvyko ir įžymesnieji Prūsų lietuviai visuomenės veikėjai; Dr. Vydusas, Jagomastas, Vilmantai ir kiti. Kauniečiai tilžiškius labai svetingai priplaukoje sutiko ir nulydėjo į miesto rotušę, kur jiems buvo suroostas priėmimas. Dieną svečiai žiūrėjo Petro Vileišio aikštėje buvusių raitelių konkurų, o vakare dalyva- vo susiartinimo koncerte. Ši- tame koncerte dainavo tilžiškių choras Dr. Vyduno diriguoja- mas. Choras gausingas ir ge- rai sudainavo; jis veikia jau 37 metus. Tą pačią dieną tilžiškiai išplaukė namo, kupini išpuzdžių, pakilusia nuotaika ir kupini tau- tiškos dvasios. — Tsb.

GAUSINGOS AMERIKOS LIET. EKSKURSIJOS

Klaipėda. — Birželio 9-tą d. į Klaipėdą atplaukė Amerikos lietuvių ekonominio centro organi- zuota ekskursija iš 95 žmonių ir birželio 11 d. — Amerikos lietuvių laikraščių ekskursija — per 200 žmonių. Uoste svečiai buvo iškilmingai sutikti ir pavaišinti. Birželio 12 d. pusė ekskursantų atvyko į Kauną. Kartu su Amerikos lietuvių atvyko ir Ko- lumbijos universiteto prof. Co'e- man su žmona su Lietuva susipa- žinti. Ir Kaune svečiai labai širdingai buvo sutikti. Žymų jų dalis daugiau Amerikon jau ne- nori grįžti. Nors ir Lietuvoje šiemet kiek sunkeliau gyvenasi, bet turint susitaupius kiek pinigų, šiemet yra lengviausias są- lygos įsikurti. — Tsb.

LIETUVIŲ LATVIŲ VIENYBĖS KONGRESAS

Ryga. — Birželio 12 ir 13 d. Rygoje įvyko metinis Lietuvių Latvių vienybės kongresas. Dalyvavo gausingas burys iš Lie- tuvos nuykusių ir latvių atsto- vų. Tokie kongresai kasmet į- vyksta, paeiliui Kaune ir Rygo- je. Kongrese svarstomi latvių ir lietuvių tautų artėjimo klausimai. Šiame kongrese buvo svečių iš Estijos ir Suomijos,, kurie pareiškė pageidavimą, kad Pabaltijū tautų artėjimo darbas būtų varomas plačiau, įtrau- kiant ir šias dvi tautas. Kon- gresas priėmė keletą rezoliucijų, kuriose pageidauja, kad butų į- vesta bendri Lietuvai, Latvijai ir Estijai pinigai, sudaryta mui- ty sąjunga, suvienodinti geležin- kelių mokesčių ir t.t.

"Amerikos Lietuvis" Skaitytojų Žiniai

Amerikos Lietuvis Administracija perėitose savaitėse išsiun- tinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusį už laikraštį prenu- meratų. Dalis jų jau pasinauj- no, dalis ne. Mes priimsim Lie- tuvos paskoolis kuponus už 1932 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvis prenumerata Suv. Val- stijoje \$1.50. Užsieny — Lietu- voje \$2.50.

Ypatingai prašome tų Ameri- kos Lietuvis skaitytojų, kurie turi užrašę laikraštį savo gimi- nės Lietuvoje ir jau daug- mos jų prenumeratai yra išsi- baigę — panaujinti. Mes siuntinė- dami už dyką turime panešt di- delius nuostolius, ir todėl su se- kančiu A. L. numeriu, jei nepa- sinaujins, busim priversti su- stabdyti siuntinėję.

AMERIKOS LIETUVIS,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

KAIP TEN BUVO SU KLAIPĖDOS RINKIMAIMS?

RAŠO E. BORCHERTAS KLAIPĖDOS KRAŠTO SEIMELIO NARYS

Praėjus didesniai įvykiui, verta atgal žvelgti ir iš įvairių atsitikimų pasimokinti dėl ateities. Paskutinieji rinkimai ir IV-tą Klaipėdos Krašto Seimelį buvo nepaprasti. Delto rodos nebūtų prošli šį ir tą dėl ateities pasižymėti.

RINKIMŲ OBALSIAI

Lietuvių grupės ir rinkimus ėjo sekančiais obalsiais:

- 1) Sklandus bendradarbiavimas su Centro Vyriausybe,
- 2) Taipus šeiminkavimas su krašto pinigais,
- 3) Pagalba ukiui ir reikalingi kreditai bei sumažinimas mokesčių,
- 4) Prieš politiška "šmugelį" ir priešvalstybiška veikima.

Savo nusistatymą lietuvių grupės aiškiai formulavo.

Vokietininkų partijos iki trumpai pirm rinkimų dienos savo kovos obalsiais labai mažo pasisekimo krašte teturėjo, nes Lietuvos kokių nors klaidų prikišti buvusiam III-iam Seimelyje negalėjo. Tik trumpai, maždaug savaitę, prieš rinkimų dieną statė klausimą, kad krašto gyventojams reik išsireikšti, — ar pasilikti prie Lietuvos, ar grįžti prie Vaterlando.

Vistiek Lietuvių balsai ir paskutiniuose rinkimuose padaugėjo. Tą parodo santrauka, kiek ikišiol už Lietuvos sąrašus prie iškolinųjų Seimelių rinkimų balsų atiduota:

Už lietuviškus sąrašus:

1925 metais	3213
1927 metais	7311
1930 metais	8817
1932 metais	11963

Už neutralus grupes:

1925 metais	824
1927 metais	1467
1930 metais	2452
1932 metais	897

VOKIEČIŲ METODAI

Šale šito reikia pažymėti, kad ypatingai vokiškoji Landwirtschaftspartija panaudojo labai ukinkams viliojančių metodu. Taip, pavyzdžiui, tos partijos vadas Gubba per savo paskolų banką "Agraria" Tilžėje padarė nutarimą, kad visiems Landwirtschaftspartijos ištikiems ukinkams tereikės ateinantiems dvejiems metams 3% metinių palukanų mokėti. Kaikurie dvarininkai agitatoriai turi asmeninius (personliche) kreditus, už kuriuos turbut visai nuosimčių nemoka. Antras prie dabartinių krizės laikų nepaprastai ukinkus viliojantis žygis buvo p. von Dressler susitarimas su kai kuriomis atitiskamomis vietomis Vokietijoje, kuriuo "Viehverwertungsgenossenschaft" Pagėgiuose gauna už įvežamus galvijus ir kiaules Vokietijos įvežimo muitus grąžintus. Kad taip tikrai yra, parodo atsitikimas, kad Berlyne už kiaulių gyvo svorio centnerį mokėjo prieš Sekmines maždaug 86 litas, o prie mūsų Klaipėdos Krašte "Viehverwertungsgenossenschaft" iki 65 litų už centnerį. Kalbama, kad priedai arba "diferenciali" buvo prikomami iš "Osthilfe" skiriamų sumų, nes Vokietija ima reguli-

ria apie 20 vokiškų markių įvežimo muitų už kiekvieną centnerį.

Labai ir krašto gyventojus paveikė ir dabartiniuose rinkimuose skeleidžiamieji Vokietininkų partijų gandai, kad girdi eina apie gyventojų nubalsavimą. Nors šitie gandai ne nauji, bet turint galvoj bylą Haagos teisme ir Hitlerininkų organizacijų ir jų šalininkų krašte ir antrojo pusės Nemuno karščiavimus, visgi krašto gyventojų dauguma tam tikėjo ir bijojo baugimo, kad visi tie, kurie už lietuviškus sąrašus balsuos, privalės į Zemaityją išsidanginti.

Nepaprastai veiklos pasidarė Vokietininkų partijos paskutinėje savaitėje, įkinkydamos beveik visus Vokietius "Vereinus" (draugijas) ir autonominę valdininkiją ir darbą. Buvo gandai skleidžiami, pavydžiui, tarp žvejų: jeigu balsuosite už lietuviškas partijas, tai žvejyba Maršė ir Nemune bus išnuomuota keliems Didžiosios Lietuvos žydams ir jus busite tik žydų bernai.

Kovą prieš lietuviškus grupes pirmoji eilė vedė "Freiwillige Feuerwehr" organizacijos. Jos maždaug taip pat stipros kaip mūsų šaulių būriai. Pavydžiui, Vikiškių "Freiwillige Feuerwehr" p. von Dressler leido per savo Inspektorių sukviesti ir vežesi burį apie 40 klm. su autobusais į Smalininkus, idant prieš Lietuvius susirinkime kovotų.

VOKIEČIAI NAUDOJO TERORĄ

Visos Vokietijų organizacijos paskutinėse dienose kuoastriausį terorą pravedė prieš Lietuvos susirinkimus ir lietuviškų partijų darbuotojus. Apie smulkmenas šiuo atžvilgiu vėliau pakalbėsime. Nepaprastai paveikė ir gyventojus ir Vokietininkų aiškinimai, kad per pasų išdavėjimus Kl. Krašte užplius žemaičiai ir tada "Memellanderiams" jau vietos nebus.

Kadangi man prisiejo iki rinkimų viešų susirinkimų pradžios Rinkimų Komitetui pirmininkauti, todėl surinkus medžiagos pasivelyju, pasitaręs su kai kuriais Rinkimų Komiteto nariais, ypatingai su žinių rinkėjais, dar smulkesnių paaiškinimų apie atskirus įvykius duoti:

Praėjusieji rinkimai nebuvo kokių nors trijų ar keturių partijų kova dėl didesnių mandatų skaičiaus Seimely, bet ėjo kova dviejų tautų: Lietuvos ir Vokietijų. Vietiniai ištautėję Lietuviai žiūrėjo ir laukė kur paskutinė valandoj jiems pakrypti. Buvo tikėtasi, kad paskutiniame momente jie prisidės prie Lietuvos, bet smarkiai apsiriktai. Jie stoji Vokietijų pusėn.

Kodėl ir kokiais sumetimais jie tai padarė?

NUTAUTĖJĘ KLAIPĖDIEČIAI

Klaipėdos Kraštą Vokiečiai per penkius su virš šimtmečių valdė ir taip įskiepyjo jiems vokiškumą, kad šiandieną jie nesupranta kas esą. Tarytum, Lietuvius Vokiečiai užmigdė lyg kloroformu, po kurio atbudus neatsimena net trumpos savo praeities. Tiesa, reikia pasakyti, kad žemės ukio kultura, švietimas ir tt. Klaipėdos Krašte yra aukštesnė, negu Didž. Lietuvoje. Bet tautinis susipratimas užmūškė. Jo vietoj išskiepytas vokiškas. Tą darbą Vokiečių liaudies mokytojas atliko sąžiningai ir rupestingai, kaip pridėra atlikti geram ir pavyzdin-gam vokiečiui-patriotui. Už tai jis gauna kasmetą Kalėdoms premijų, pavadintų "Ostmarkenzulage".

Vokiečiai krašte nuo pat 1923 metų yra to nusistatymo: kas ne su jais tas prieš juos. Tą matome visur, kur tenka susidurti su jais. Jiems nesuprantama, kaip gali kitatautis-lietuvis žinoti, kas jis yra. Jiems nesuprantama, kaip gali Lietuvis lietuviškai kalbėti ir galvoti. Jie tą neišsivadina todėl, kad nenori suprasti ir įvertinti Lietuvos tokius pat siekius, kaip jis pats turi. Toji mintis yra lygiai įskiepyta ir valdininkui, ir darbininkui, ir laukininkui, ir šiaip kiekvienam piliečiui, — kad Lietuvis gali būti tik antros rūšies žmogumi. Vokiečiai ir dabar daro visa, kad tik Lietuvius nužemint, arba išprovokavus mūsų nenaudai. Kada reikia kovot, Vokiečiai stoji visi be išimties. Kovoja ne taip-sau, kaip kai kurie Lietuviai, bet su energija, pasišventimu ir visu rimtumu.

(Daugiau bus)

SULAIKYTA UŽ ŽMOGŽUDYSTĘ

Elvira Dolores Barney, jauna anglė moteris, kuri formaliskai buvo apkaltinta už nužudymą Thomas W. S. Stephen iš Londono. Jisai buvo peršautas užsibaigus baluikiui jos namuose Mayfair. Elvira Barney yra persiskyrus su savo vyru J. Sterling Barney, amerikiečių dainininku.

SLA. 37-tas SEIMAS

(Tąsa)

Iš sesijos ketvirtos. Po įvairių ginčų Seimo nariai nusifotografavo. Vakare praleidom Fausto operoje. Garbė priklausio artistui P. Byrey. Operos pertraukose klausėm radio ir džiaugėmės, kad mūsų tautietis Sarkis sukirt vokiečių šmelingą.

Sesija penkta prasidėjo kaip 9:30 ryte. Delegatų dalyvauja 207. Seka kasos globėjų raportai. Aš gavęs balsą prašiau, kad raportas būtų išduotas smulkmeniskai kaslink Lozoraičio namo paskolos (169 Perry ave.), Worcester, Mass.). Paskola buvo suteikta 15-tą dieną sausio, 1929 m. sumoje \$10,000. ant 6%. Liekasi \$667.76 morthičiaus nuosimčių atmokėt. Po izdo globėjų raportu sesija užsudarė kaip 12:30 pietums.

Sesija 6-ta. Tarpe kitų raportų Bagočiaus buvo ilgiausias. Man užklausus kiek kainavo SLA 57-tos kuopos byla su bolševikais? Jis sakė, kad išlaidų Susivienijimas turėjo \$700 dolerių, o bolševikams tas teismas lešavęs net \$2,000.

Laiškų su sveikisimais 37-tam Susivienijimo Seimui prisiusta apie 40. Buvo laiškas ir nuo vietinio Jono Kazlauskio (worcesteriečio). Aukų susiusta virš 200 dolerių. Vienas asmuo prisiuntė 33c auką ir patarė už tai nupirkt šluotą ir išštuot laukan tuos, kurie pagamino bei naujai pertaisė SLA. konstituciją. Dar kitas laiškas skambėjo — jei bus išrinkta Gegužis ar Bačiūnas Susivienijimo pirmininku, tai jis skirs savo 50 dolerių į Našių ir Našlaičių Fondą. Sesija užsudarė kaip 6:30 vakare.

Po sesijos užsadarimo, socialistai atlikė savo kokusus viršutinėje seimo svetainėje, o sanderiečiai su tautininkais toje pačioje seimo salėje. Buvo pasitarimas Gegužio su Bačiūnu, kad veikt bendrai. Pasitarimas pavyko taip, kad abudu gali kandidatuoti į prezidentus. Balsuojant Gegužis laimėjo 76 balsus prieš 42 už Bačiūną balsavusius. Tokiu būdu Bačiūnas atsiskakė kandidatuo. Ir man teko tame jomarkė dalyvaut.

Sesija septinta prasidėjo 9-tą val. ryte. Skaito telegramą nuo Worcesterio majoro Mahoney sveikinimus ir prašymą, kad sekantis Susivienijimo seimas būtų surengtas Worcesteryje. Einama prie Užunario ir Devenio paskolos klausimo (Waterbury, Conn. bylos). Čia advokatai taip susiginčino, jog veik vienas kitam norėta ir antausius pasveikinti. Tačiau dalykai pasisekė praverst nubalsavimui. Ar Pildomoji Taryba kalta tame paskolos išdavime ar ne? Balsuoja ranku pakėlimu — 84 balsai kad kalta, 76 kad ne. Kyla bailsi audra. Bagočius įneša, kad balsavimai eitų sulig kuopų narių skaičiaus. Balsuoja iš naujo. Šiuose balsavimuose 95 balsai apkaltino, o 109 išteisino Pildomąją Tarybą. Mažuma sakė, kad nepasiduosianti didžiūmai, ir rytoj tą reikalą bandysianti atnaujinti.

Kitose visose sesijose sekė įvairūs Susivienijimo reikalai. Nubalsuota Pildomosios Tarybos algos sumažinti 15 nuosimčių tiems, kurie uždirba virš \$2000. metinės algos. Centras palikta toj pačioj vietoj. Narių duklės bus kolektuojamos po senovei, ir t.t.

Renkant Pildomąją Tarybą išrinkta veik tie patys. Pirmininku St. Gegužis; raštininke Pet-

ronėlė Jurgelutė, pirm. pagelbinku Mikalauskas; izdininku Kazimieras Gugis. Kasos Globėjais — Mockus ir Januškevičius. Doktoru kvotėju Stanislovas (vietoj Klimo). "Tėvynės" redaktorium Vitaitis.

Skaitant balsais už kandidatus į Centro Pildomąją Tarybą, pasidalino sekančiais:

- I Pirmininkus Balsuota:
  - už Bagočių 99
  - už Gegužių 105
- I Vice Pirmininkus:
  - už Mikalauską 147
  - už Vokietaitį 18
  - už Mocekvičių 21
- I Sekretorius:
  - už Jurgelutę 133
  - už Mieliauską 40
  - už Čekanauską 34
- I Izdininkus:
  - už Gugį 108
  - už Tareilą 82
  - už Mažeiką 12
- I Kasos Globėjus:
  - už Mockų 112
  - už Januškevičių 113
  - už Stungį 88
  - už Bakaną 90
- I Tėvynės redaktorius:
  - už Vytaitį 107
  - už Bajorą 88

Balsavimai praėjo ramiau negu patys Seimo delegatai tikėjosi. Skundas Zosės Vitaitienės ir

Petronėlės Jurgelutės išspręsta taikiu būdu — dovanota.

Sekantis 38-tas Susivienijimo Seimas nutarta laikyt Detroito (Mich.). Ir taip besvarstant betariant Susivienijimo reikalus priėjome prie 12-tos sesijos galo, kuomet buvo sudainuota Lietuvos himnas ir tokiu būdu 37-tas SLA. Seimas užsibaigė.

Šis mano raštėlis yra trumpas ir apščiai dalykų, kurie turi svarbių kultūrinių pobūdžių nėra paliesta. Manau, kad Amerikos Lietuvis juos pakartos sekančiuose jo numeriuose.

Jonas Degesinuas,

SLA. 57-tos kuopos Delegatas ir Amer. Lietuvis Korespondentas

Philadelphia, Pa.

SUDETINĖ GEGUŽINĖ

Dvi didžiausios organizacijos, lietuvių tautiškas pašelpinis klubas, 928 E. Moyamensing av. ir lietuvių republikonų susivienijimas, 1011 Fairmont ave. rengia milžinišką gegužinę, liepos 4-tą dieną, Laurel Spring New Jersey. Del sekančių priezasčių skelbiama, kad įvyks didelis išvažiavimas: 1-mą, nes dvi didžiulės lietuvių organizacijos rengia šią gegužinę; 2-tra, įvyks daug visokio sporto, žaidimų, ristinųjų, kumštynių ir t.t.; 3-čia, kad muzika bus "Wildwood Stringband orkestra; 4-ta, bus visokių gerimų, užkandžių o 5-ta ir svarbiausia priežastis, kad ten yra puiki vieta plaukt, tik reikia atsivežt kostiumus. Užtai tikimasi, kad suvažiuos lietuvių iš visų pusių. Suseis daug pažįstamų iš visų kraštų, nes šioji tai tinkama vieta. Veik visuomet kitų draugijų arba klubų gegužinės užsibaigia pasekmingai su, įplaukomis. Ne vienas kuris atsilankys į šią dviejų organizacijų sudėtinę gegužinę nesigraudys.

GARNYS DARBUOJASI

Birezlis, tai giliuko mėnesis. Jonas ir Paulina Masijauskai—Mostaitė, susilaukė sunaus. Gandras tuomi pradžiugino visą namą, po nr. 227 Dickenson gatvės. Visi gerėjosi iš tokio puikaus sunaus. Pasirodo, kad ne visiem blogi laikai. Jau suėjo meto sukaktuvės nuo sukaktuvių ir jau padaryta pradžia budavojimo šeimynos, pamatas tvirtas, nes sunelis buinuis. Birželio 12-tą dieną, Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo apkrakštytas. Krikšto tėvais buvo Olesė Žievis ir Juozas Masijauskas. Linkiu daug laimės Masijauskų šeimai, ir mažiukui aukt ir bujot.

EKSKURSIJA Į PAMARES

Philadelphijos lietuvių pašelpinio klubo, 928 E. Moyamensing ave., jaunimo skyrius rengia nepaprastą ekskursiją į pamares, liepos 24-tą dieną. Šis išvažiavimas yra rengiamas klubo vardu ir todėl visi be skirtumo —kaip seni ir jauni — yra kviečiami. Bilietai ten ir atgal suaugusiems kainuoja \$1.25, gi vaikas nuo 12 metų iki 5 metų 60 centų. Tas išvažiavimas jau ne pirmas ir kas metai skaitlingas, dalyvių skaičius pripildo traukinio vagonus. Todėl tikimes, kad šį metą bus daug didesnė ekskursija ir ne keli bet keliolika vagonų bus pripildyta. Tik nepamirškite išvažiavimo dienas ir bukite pirmąsirengę iš anksto. Ekskursijos

Didelis Kolombia - Viktor Rekordų Išpardavimas

Parduosime Per šį Mėnesį už Nupigintą Kainą:

Po **50c** Rekordą Vietoj 75c

Šitas Nupiginimas Tėsis Tikrai Per šį Mėnesį

Iš 2,000 naujausių ir gražiausių lietuviškų rekordų surasite nors vieną tinkamą, jei pasiskubinsite į laiką ateiti arba paršyti:—

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon Street — Worcester, Mass

traukinys išėina 8-tą valandą ryto (dienos šviesos taupymo laiku) ir visi turi but prie Chestnut gatvės ferry pusę valandos anksčiau prieš traukinio išėjimą. Traukinys išėina iš Camden, N. J. Pirmas traukinys iš Wildwood pamarių grįžta į Philadelphia 6-30 valandą ir antras 9:00 valandą vakare. Todel visi klubo nariai ir iš apilinkės lietuvių yra kviečiami imt dalyvumą šioje ekskursijoje. Visi tarp savųjų be abejonės apturės kuo smagiausį laiką. Tuomi pakelsime lietuvių vardą, parodysimė kitataučiams, kad galime laikytis vienybės. Todel broliai ir seserys lietuvių nepraleiskime tokios ekskursijos, bet sykiu imkime dalyvumą.

ISKILMINGOS LAIDOTUVĖS

Morta Marsilionienė, 50 metų amžiaus, gyvenanti po nr. 1525 So. Second gatvės, persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 15-tą dieną. Vėlonės sirgo neišgydoma vėžio liga. Paliko nuliudime savo vyrą Marčilioną ir vienturtę dukrelę Katariną. Laidotuvės įvyko birželio 20-tą dieną,

Balandėlis

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVEJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Liet. Laivakorčių A. S. Am. Rengia

Ekskursiją į Lietuvą

SVEDŲ AMERIKOS LINIJA

LA NEW YORKO I KLAIPĖDĄ Per Esthamburgą

M. L. "GRIPSHOLM" Liepos 30 D., 1932

Laivakortės į Klapėdą: Ten | Ten ir Atgal

Trečia Klase \$84.50 | \$141.00

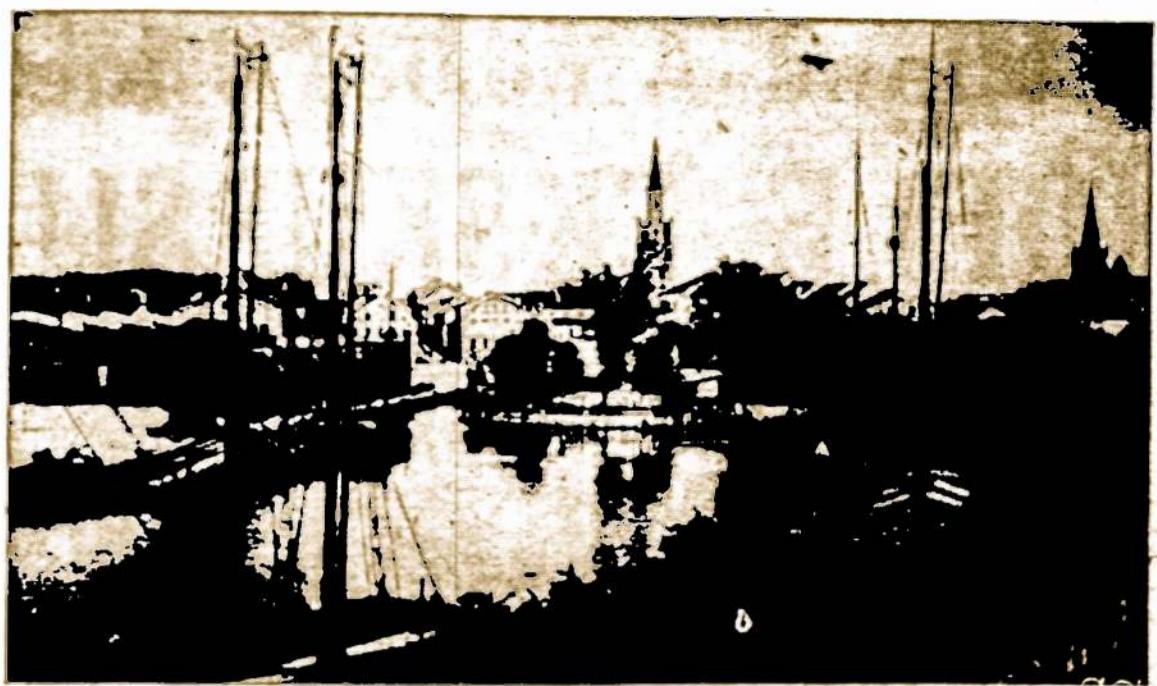
Naudokis mūsų ankstyvesniais ir vėlesniais laivų išplaukimais:

S. S. Drottningholm, Liepos 16
M. L. Gripsholm, Liepos 30
M. L. Kungsholm, Rugsėjo 15
S. S. Drottningholm, Rugsėjo 25
M. L. Gripsholm, Rugsėjo 30
M. L. Kungsholm, Rugsėjo 15

Platesnių informacijų kreipkitės pas vietinį laivakorčių agentą arba į:

Swedish American Line
10 State St. Boston, Mass.

Kaipėdos Miestas, Kurį Vokiečiai Nor Atprovot iš Lietuvos

Letuvos Nusistatymas Hagoj Kaipėdos Byloje

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Baigdamas įžaginę kalbos dalį, p. Sidzikauskas plačiai palietė Kaipėdos statuto istoriją. Be kitko, jis pacitavo ir steigiamojo seimo 1921 metų lapkričio 11 d. nutarimą, liečiantį Kaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos. Lietuviai, kurie jau net per savo delegaciją taikos konferencijoje 1919 metais prašė prijungti Mažąją Lietuvą prie bendros tėvynės, atsivėldami į skirtingą Kaipėdos krašto evoliuciją, visada buvo pasirengę taikyti jam ypatingą režimą.

Krašto statutas yra dvejopo pobūdžio. Iš vienos pusės, tai Lietuvos įstatymas, Lietuvos Respublikos nustatytas. Jo dispozicijos gali būti keičiamos vidaus keliu, be jokio tarptautinio organo įsikišimo (statuto 38 str.) Lietuvos įstatymai, kuriais būtų praplatinama Kaipėdos krašto vietos valdžios kompetencija, nereikalingi tarptautinės aprobatos (str. 5).

Iš kitos pusės. Kaipėdos statusas yra 1924 metų gegužės 8 d. Kaipėdos konvencijos pirmas priedas, ir kaip toks, konvencijos dalis bei Lietuvos valstybės suverenumo tarptautinis apribojimas. Atremdamas Sir William Malkino nuomosę, p. Sidzikauskas nurodė, kad Lietuvos vyriausybė visai netvirtina, jog šiame statute numatyti suverenumo apribojimai yra jos vienos valios pareiškimas. Tačiau statutas, būdamas Lietuvos valstybės suverenumo tarptautinis apribojimas, yra taip pat ir Lietuvos vidaus konstitucijos teisės aktas. P. Sidzikauskas nesupranta taip pat Sir W. Malkino nuomonę, kodėl konvencionalinė statute kilmė neleistu interpretuojant jo trukumus naudotis kitų konstitucijų analogijomis. Nepriimti na ir Sir W. Malkino tezę, kad šioje byloje negalima esą taikyti visame pasauly pripažinto principo, jog suverenumo apribojimas intepretuojamas siaura prasme.

Svarbu nustatyti Kaipėdos statuto tikslą. 1919 metų birželio 16 d. alijantai, atsakydami vokiečių delegacijai dėl taikos sąlygų, be kitko, nurodo, jog **Kaipėdos sritis visada buvo lietuviška**, gyventojų dauguma yra lietuvių kilmės ir kalba lietuviška. Kaipėdos uostas yra vieningas Lietuvos išėjimas į jurą. Iš šio pareiškimo aišku, jog Versalės sutarties autorių tikslas buvo gražinti Lietuvai Kaipėdos kraštą. Aiškūs įrodymai yra statuto 6 str.: "Nesant priešingų dispozicijų šiame statute, Kaipėdos teritorijos vietiniai organai vykdys savo galią, kaip ji yra pripažinta šiuo statute, prisitaikindami prie Lietuvos konstitucijos principų". Ką gali reikšti ši vietos valdžios pareiga prisitaikinti prie Lietuvos konstitucijos, jei ne tai, kad reikalinga suderinti centro ir vietos valdžios veikimą? Tiksliau pasakius, suderinti Kaipėdos vietos valdžios veikimą su Lietuvos valstybės pagrindiniais principais. Tvirtinti, kad vietos valdžia gali viską daryti, jei tam neprieštarauja formaliai statutas, yra aiškiai eiti prieš statuto tikslą. Priešingai, statuto konstitucinės spragos yra kaip tik Lietuvos konstitucijos natūraliai užpildomos.

Svarstomas klausimas kilo dėl statuto spragos. Čia nėra jokių dispozicijų, reguliuojančių Kaipėdos kr. gubernatoriaus santykius su jo skiriamu direktorijos pirmin. Statute nėra expressis verbis pasakyta, jog gubernatorių atšaukia direkto rijos pirmininkas, bet taip pat niekur to ir nedraudžiama. Todėl atsakymo į šį klausimą reikia ieškoti Lietuvos konstitucijoje. Bendrai, sunku tvirtinti, kad statuto 38-ni straipsniai, daugumai labai lakoniški, galėtų sutvarkyti visą Kaipėdos krašto

gyvenimą, kaip tai tvirtina gerbiamas Sir. W. Malkinas.

Pagrindinė signatarų vyriausybės agentų mintis, jog vienintelis statuto tikslas — patikrinti autonomija Kaipėdos teritorijai, nėra tikslis. Tai priemonė tam, kad Lietuva galėtų susigyventi su Kaipėdos kraštu. Autonomija yra Lietuvos ir Kaipėdos krašto susivienijimo funkcija, o ne susivienijimas yra autonomijos funkcija.

Toliau p. Sidzikauskas plačiai pabrėžė Kaipėdos krašto konstitucinės organizacijos svarbiausius bruožus. Kaipėda neturinti jokios tarptautinės kompetencijos. Ji turi autonomiją įstatymdavystės, teismų, administracijos ir finansų srityse. Iš visų bendrų statuto bruožių aiškiai išplaukia bendra Centro vyriausybės kontrolės teisė. Pav., statuto 6 str. reikalauja, kad vietos valdžios aktai būtų suderinti su Lietuvos konstitucijos principais. Str. 5 apriboja vietos valdžios kompetenciją.

Toliau p. Sidzikauskas nagrinėjo konvencijos 1 ir 2 straipsnius, statuto 2, 26, 27, 33 str., išvesdamas iš jų pagrindinę mintį, jog nėra galimumo nepripažinti Centro vyriausybės kontrolės teisės vietos valdžios aktams, priešingai statuto raidei ir dvasiai.

Rytmečio posėdis pasibaigė apie 13 val. 30 min. 16 val. p. Sidzikauskas tęsė savo kalbą toliau. Jis palygino Sir William Malkino kalbą pavortotą autonomijos sąvoką su kitais kontinentalinės doktrinos apibūdinimais. Kontinentalinė doktrina ir įstatymdavystė autonomijos sąvoką supranta žymiai siauriau.

Baigdamas antrąją savo kalbos dalį, p. Sidzikauskas pabrėžė dar vieną kaipėdos krašto autonomijos bruožą, butent, jo **dinamišką pobūdį**. Šis faktas pareinąs nuo istorinių ir etniškų priežasčių, del kurių Kaipėdos Kr. buvo prijungtas prie Lietuvos. Panagrinėjęs visą eilę konstitucijų, p. Sidzikauskas padarė išvadą, jog statuto autorių mintis buvo, kad Kaipėdos krašto autonominis režimas turėtų evoliucionuoti susivienijimo kryptimi. Tas dinamiškas statuto pobūdis yra akcentuojamas 5, 25 ir 38 str. str.

Trečia exposė dalis liečia priežiūrą, kontrolę, intervenciją konstitucinėje teisėje. Beveik visa ši kalbos dalis skiriama plačiai teoretinei studijai dėl priežiūros, kontrolės, intervencijos teisių įvairiose valstybėse. P. Sidzikauskas pacitavo visą eilę žinomų autorių, išnagrinėję daugelį valstybių konstitucijų. Iš šios nuodugnios studijos jis padarė išvadą jog **Kaipėdos krašto autonomija yra siauresnė už federalinės valstybės narių autonomiją**. Lietuvos Centro vyriausybės teisės autonominės valdžios atžvilgiu yra platesnės už federalinės vyriausybės teises federalinės valstybės narių atžvilgiu. Todėl juo labiau federalinės vyriausybės priežiūros teisė gali būti pritaikyta Lietuvos Centro vyriausybės Kaipėdos vietos valdžios atžvilgiu. Kita išvada, — kad Lietuvos vyriausybė turi ne tik kontroliuoti autonomines valdžias aktus, kai dėl jų suderinamumo su statutu, Lietuvos konstitucija ir tarptautiniais Lietuvos pasižadėjimais, bet taip pat prižiūrėti, kad vietos valdžia pildytų statuto uždedamas pareigas. Lietuvos Vyriausybės priežiūros teisės veikia taip pat ir visose vietose valdžios kompetencijai rezervuotose srityse, butent, administracijos, teismų ir finansų srityse. Bendrai imant, seimelio akty kontrolė nustatyta statuto 10 ir 16 str. str., teismų priežiūra yra netiesioginė; ji atliekama, inkorporavus Kaipėdos teismų sistemą. Lietuvos Respublikos bendrą teismų sistemą. (Statuto 24 str.), tik skiriant Lietuvos Respublikos Prezidentui kaipėdičiaus narius ir Vyriausiąjį Tribunalą. Direktoriaus priežiūra logiška išplaukia iš konvencijos 1 ir 2 bei statuto 2, 4, 5, 7, 25, 26, 27 ir 33

KETURIOS METŲ DALYS

(Tąsa)

KETVIRTA DALIS

Vaikas Kalba:

Visa mūsų žemė sniegu apsiklojus Nes, mat, po rudens ir žiema jau užstoja.

Choras kalba:

Žiema užstojo, žiema užstojo, žiema užstojo.

(Žiema stovi)

Choras gieda:

Atėjo žiemužė, atėjo baltoji, Apsidengė sniegu žemelė šaltoji. Oi, kaip sunku medžiams be lapų stovėti, Dar sunkiau paukšteliams ant lauko kentėti.

Žvirbliukas kalba:

Aš mažas žvirbliukas, Silpnutis paukščiukas, Šen, ten vis lekiuju, Žiemos neatboju.

Vaikas labai mažas kalba:

Lekia, lekia sniegės, Kaip balti drugeliai, Žiemos nesibijo Net maži vaikeliai.

Kitas vaikas kalba:

Ar girdit, kaip skamba Kaž-kas ten toli? Tai neša eglaitę Žiemužė baltoji.

Choras dainuoja

Nors žiauri žiemužė, Bet vaikai jos laukia Ir žemei išalus

Į čiuzyklą traukia. Skamba mus šinelės Nuo skubaus čiuzožimo Ir tai atsiminus Visus džiaugsmus ima.

Vaikas traukia mažas rogutes ir kalba:

Čia prieš mumis stovi Va baltas kalnelis, Oi jį užkopti Tur mažos rogelės. Skuba vaikai, skuba Leiskis su rogelėm, Kaip miela važiuoti Nuo slidaus kalnelio.

Choras kartoja, dainuodamas:

Čia prieš mumis stovi ir t. t. (Uždanga) (Bus daugiau)

Amerikos Lietuvių Ek. Centro Penktojo Posėdžio PROTOKOLAS

Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro 5-sis posėdis įvyko 1932 m. gegužės m. 27-tą dieną, Lietuvos Generalinio Konsulato New York'e patalpoje, 15 Park Row, New York, N. Y.

Posėdis pradėtas 12-tą valandą dieną. Posėdį atidarė Dr. Pranas Puskunigis, Ek. Centro pirmininkas. Savo įžanginėje kalboje, Dr. Puskunigis nurodė šiame posėdy svarstyti klausimus svarbūmą. Posėdy dalyvavo:

1. Dr. Pranas Puskunigis, Ek. Centro Pirmininkas.
2. Adv. R. Jonas Jurevičius, Ek. Centro Vice-Pirmininkas.
3. A. S. Trečiokas, Ek. Centro nario K. J. Vaišnoros prašomas.
4. Lietuvos Gen. Konsulas P. Žadeikis, Ek. Centro nario K. J. Vaišnoros prašomas.
5. Red. S. E. Vitaitis, Ek. Centro vice-pirm. p. J. P. Varkalos įgaliojtas.
6. p. B. K. Kubilius, Bostone Liet. Vaizbos Buto Sekretorius. Pirmininkas Dr. Puskunigis pareiškia, kad 5-sis Ek. Centro posėdis yra teisėtas, nes yra kvorumas.

Priimta ši Ek. Centro Reikalų Vedėjo pasiulytoji posėdžio dienotvarkė:

1. Galimybės ir budai vaizbininkų suvažiavimams atskiruose štatuose.
2. Ek. Centro sekcijų artimiausieji uždaviniai.
3. Paruošiamieji žygiai 2-jai Ekonominėi Konferencijai 1933 metais.
4. Vaizbos Butų veikimo apžvalga ir V. B. Sąjungos organizaciniai reikalai.
5. V. B. Sąjungos delegato į Lietuvą, informacijų tikslams, parinkimas.
6. Kiti sumanymai bei reikalai. Čia p. S. E. Vitaitis pasiūlė aptarti Ek. Centro leidinio Nr. 3 paruošimą. Pasiūlymas, priimtas.

2. Ek. Centro sekcijų artimiausieji uždaviniai.

3. Paruošiamieji žygiai 2-jai Ekonominėi Konferencijai 1933 metais.

DIENOTVARKĖS POSMŲ SVARSTYMAS IR NUTARIMAI:

1. Del galimybės ir budų vaizbininkų suvažiavimams atskiruose štatuose, pirmuoju kalbėjo p. Žadeikis. Jis priminė, kad sumanymas suorganizuoti visų New York'o štato vaizbininkų suvažiavimą, yra gimęs bene dar pernai metais. Mat, lietuviai vaizbininkai New York'o štate gerokai esą pasivare organizuotumo žvilgsniu: jie turi senai veikiantį Brooklyn Vaizbos Butą, kitą V. Butą Suffolk Aspkrity (Long Island), o pernai metais įsikūrė dar trys vaizbos butai New York'o štate, butent: Amsterdam, N. Y., Rochester, N. Y., ir Utica, N. Y. Tie penki vaizbos butai sudaro jųk nenumenką pajėgą; tikimasi, kad V. Butas įsikurs ir Binghamton, N. Y. Lietuviai vaizbininkai, gyvendami vieno štato ribose, beabejo turi daug ir bendrų reikalų. Tiems reikalams aptarti reikalių. Tiems reikalams aptarti rei-

ATVIRUTĖS

Pasiskubinkit Jas Isigyt

Kazimieras G. Lukšys ką tik buvo sustojęs Worcester (Mass. valstijoje) ir rodė iš Lietuvos krutamus paveikslus. Vėliau buvo užėjęs į Amerikos Lietuvio knygyną ir paliko atviručių iš įvairių Lietuvos miestų. Atvirutės puikiai nufotografuotos ir vaizduoja gyvus žemiau tarpina-mus Lietuvos vaizdus iš sekančių vietų:

Airiogalos	Laukuvos	Sidabravo
Alytaus	Lazdijų	Sintautų
Anykščių	Leipalingio	Skapiško
Aukštadvario	Leliu	Skavidvilės
Balbių	Leliunių	Skirsnemunės
Betygalos	Liškevos	Skuodo
Birštono	Mariampolės	Slavikų
Biržų	Maziūnių	Stakliškių
Butrimonių	Meškučių	Stulgių
Cekiškės	Miraslavo	Svedasų
Daugų	Mosiedies	Šiaulių
Ežerėnų	Naumiesčio Š. A.	Šilavos
Garliavos	Naumiesčio T. A.	Šilalės
Girkalnio	Nemakščiu	Švėkšnos
Grinkiškio	Onuškio	Taujėnų
Griškabudžio	Pakražantės	Tauragės
Jezno	Pakruojų	Telšių
Joniškėlio	Palangos	Tirkšlių
Joniškio	Paliūnės	Tytavėnų
Josvainio	Pandelio	Udrijos
Jurbarko	Panemunėlio	Ukmergės
Kaltinėnų	Panevėžio	Utenos
Kalvarijos	Papilės	Vabalninkų
Kamajų	Pasvalio	Vadoklių
Kartenų	Pilviškių	Varėnos
Kauno	Plungės	Veisiejų
Kazliškio	Prienu	Veliuonos
Kazlų Rudos	Pumpėnų	Viduklės
Kėdainių	Radviliškio	Vikšnių
Kelmės	Ramygalos	Vilkaviškio
Klaipėdos	Raudenų	Vilkyjos
Kražių	Rokiškio	Vilniaus
Krekinavos	Salakų	Virbalio
Kretingos	Salantų	Višakio Rudos
Kuršėnų	Sedos	Žagarės
Kvėdarnos	Seirijų	Žeminių
	Seredžiaus	

Norintieji įsigyti kaikuriuos iš viršū sužymėtų vaizdų, galit juos gaut Amerikos Lietuvio Knygynė sekančių patvarkymu: Kas prisiūs 50c, tas gaus 6 vaizdus atvirutėmis; kas prisiūs \$1.00, tas gaus 12 vaizdų. O kas prisiūstų \$2.00, tas gaus 25 vaizdus atvirutėmis. Kreipkitės sekančiu adresu:

Amerikos Lietuvio Knygynas

14 Vernon Street

Worcester, Mass.

kalingas ir bendras suvažiavimas. Toks suvažiavimas atrodė galėtų būti naudingas ne vien ekonomijos sumetimais, bet ir lietuviškos kultūros atžvilgiu. Tą reikalą suprasdamas, Brooklyn'o Liet. V. Butas yra sudaręs net "Specialę Komisiją", kuri pasiropintų ir paruoštų viso New York'o štato lietuvių vaizbičių suvažiavimą. Tą specialę komisiją, kiek man yra žinoma, tuo tarpu sudaro 5 nariai: trys iš Brooklyn'o V. Buto, vienas iš Suffolk Apskr. V. Buto, ir vienas iš "upper New York" (adv. Lucas iš Schenectady). Toji "specialė komisija" berods turėtų dar pasikviesti talkon Amsterdamo, Rochester, Uticos ir Binghamtono atstovus. Kaip toli nuėjo tos "specialės komisijos" darbas aš bent žinių neturiu, bet reikia tikėtis, kad ekonominė krizė tam darbui kojų nepakirs ir kad kitų štatų vaizbininkas seks New York'iečių pavyzdžiu. Atskirų štatų vaizbininkų suvažiavimai turėtų įvykti kiekvieną vasarą pavidale grandioziško pikniko. Laike tokių piknikų, išanksto pasiruošę prakalbininkai, duotų apgalvuotus atsakymus į visus tuos klausimus, kurie būtų vaizbininkams svarbus. Kombi-nacija iš pramogos ir biznio, rodo, būtų tinkamiausias tokiems suvažiavimams pagrindas.

Šitokiai p. Žadeikio kalbai posėdžio dalyviai karštai pritarė ir be tolimesnių diskusijų nutarė: rekomenduoti visiems vaizbos Butams, kad imtųsi iniciatyvos suruošti vasaros lark kiekvienos masine visos štato vaizbininkų suvažiavimus, de-dant suvažiavimo pagrindan kulturišką pasilinksminimą, jungiamą su ekonominių klausimų aptarimais. (Bus daugiau)

ŽODYNELIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLISKĄ KALBĄ

Turėdamas išseninį žodynelį, sutaisyta pagal geriausią kalbamokslinį būdą be niekieno pagalbos išmoksi kalbėt, skaityti ir rašyt. Kaina \$1.00

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street Worcester, Mass.

Iš Juozo Naruševičiaus Raštų

GARBINGAS PONAS

Tulas garbingas ponas pasiūlė saov patarnavimą keliom poniom, kurias turėjęs nevesti į Paryžiaus observatoriją, idant galėtų regėti saulės užtemimą, vadovaujant garbingajam de Cassini. Bet toaletai užėmė gana daug laiko ir įdomi draugystė žymiai pavėlavo.

Neuostojant geros nuotaikos, garbingasai ponas šiaip mandagiai į anas ponias atsiliepė: —Niekio nekentkia, jeikim, ponas de Cassini man asmeniniai gerai žinomas ir mano bičiulis ir užtikrinu, kad į mano prašymus viską naujai pradėsiu.

TEVE MUSŪ

Baronas de Breteuil buvo pamegęs nuoduoti labai mokyta vyrą, deliai ko buvo nekarta be pasigailejimo išjuokiamas.

Vieną kartą, skaitlingoje svečių draugystėje pas poną de Pontchartrain, įsileido į smarkius ginčus su namų šeimininke, kuri norėdama jam "ambarasą" padaryti, pasakiusi, kad galinti už tai laidoti, kad nežūrint viso savo žinojimo, nesugebėsiu jai išaiškinti kas sukombinavo "Tėve musu!"

De Breteuil, nežinodamas ką atsakyti, iš nelemtos padėties išsisukinėjo kaip galėjo, kuomet jo mandagus kaimynas, ponas de Caumartin, jam į ausį pašnabzdėjo: "Moizė."

Galima sau įsivaizdinti, kokis garsus salone pakilo, kuomet de Breteuil užsitaravo tą šviežiai užimprovizuotą Viešpaties maldos tvėrėją.

TEISEJAS IR BARZDA

Londonė prieš teisėją atvesta valkata. Nusikaltėlis turėjo juodą retai pasitaikoma didumo barzdą.

Lalceris, laike ilgai nusitęsios sausumos, sušuko: "O! kad mums gerasai dangus veikia atsiųstų šiltą, sausą lietų."

Tula inteligentiška ponis savo laiške tokį "postscriptum" (priešrašą) pridėjo: "Pranešk man, ar ši laiška atsiėmė, ar ne."

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly
published every Thursday by
Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St.,
Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. \$1.50
In Foreign Countries 2.50
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. \$1.50
Užsienioose 2.50
Atskiri egzemplioriai ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Šienapiūtė Lietuvoj

Musės Užmuša Žmogų

Musė aštrių dantų neturi, kai žmogų kanda, kraujas nesilieja, už tai žmonės jų ir nepaiso ir nesibijo. Bet tikrenybėje musė yra giltinė veislė, nes išnešioja mirtinų ligų perus.

Biauresnės biaurybės, kaip musė, negali būti. Ji nutupia ir ant mėšlo kruvos, ir ant pastipusios žiurkės, ir ant bauriai prispaudęs spiautuvės, ir ant džiovininko skreplių, ir ant liginio baurių išmatų, ir visur, kur dvokia ir atleikia į namus, rėplinėja ir po to toji baurybė suteršia pieną, mėsą, vaisius. Musė nutupia ant miegančio kukio veido, rankų su savo priterštomis kojomis, ligų mikrobais apkrečia visoki valgi ir viską, ir tokiu būdu susirgindina žmones įvairiomis ligomis.

Musės užkrečia žmones džiova, šiltine, cholera, kruvinąją (dezinterija) ir kitokiomis pavojingomis ligomis. Žmonės gal to nesuaprinta, bet medicinos mokslas tai jau senai yra aršios ligų išnešiotojos, aršios žmonijos priešininkės.

Musės per vienerius metus užmuša daugiau žmonių, negu kulkos per didelį karą. Kai kulka žmogui cvaktelėja, žmogus gana greit miršta, bet kai musė su mikrobais žmogų glostinėja iš pasaly, tai žmogus tik po keliolikos ar kelių dešimčių dienų miršta, ir prieš mirdamas dar turi pasikamuoti. Tad muškime muses, naikinime tas biaurybes. Jei mes musių nemušime, tai musės mus gali užmušti.

Išnaikinti muses nėra sunku. Musės yra naminiai parazitai, jos toli nuo namų nelekia. Jos deda kiaušinėlius į mėšlyną arba į susmirdusią mėsą; iš tų kiaušinėlių išsiperi tokios baltos plokščios kirmėlaitės, o po 10 dienų iš tų kirmėlaičių išsiperi musės. Jei neleisi musėms veistis, tai toji giltinė veislė nyks. Norint naikinti muses ir apsaugoti nuo jų, reikia štai kokias priemones panaudoti.

1) Nelaikyk arti namų mėšlų arba išmatų kruvų. Kur švaru, ten musių nėra, mat, musės švaros nemėgsta.

2) Mėšlus ir visokias išmatas reikia apibarstyti kalkėmis, arba apipilti karštu vandeniu bent sykį savaitėje, tas užmuša musių perus.

3) Ukininkai turi išeinamųjų vietų dėžes apkalti len-

tomis ir "sosto" skylę uždengti dangčių taip, kad musės negalėtų prie mėšlo prieiti.

4) Namų langus reik aptaisyti vieliniais (dratiniais) tinklais, kad musės neįskristų pro atvirus langus vidun.

5) Jei viduje atsiranda musių, tai reikia jas tuoj išmušti, arba vartoti tam tikrą musėms žudyti popierių.

6) Maistą reikia uždengti laikyti, kad musės jo nebaurotų ir ligomis neužkręstų. Taip elgdamiesi, išnaikinsime muses ir nuo daugelio ligų išsisaugosime. Ypač pavasarį svarbu muses mušti, nes iš vienos poros dabar atgijusių musių vidurvasarį jau bus tukstančiai privisusių. Atmink, kad musė tave gali užmušti, jei tu jos neužmuši. Taigi, dabar laikas naikinti tas giltines veisles — muses. — Ž.P.

Dr. Al. M. Račkus

Kaip ir Kur Steigti Krautuvėles?

Ypatingai šis "Versle" tilpusis 16-me n-y aprašymas "kaip ir kur steigt krautuvėles?", bus kelrodžiu ir grįžtantiems Amerikos Lietuviams į Lietuvą. Daugel Amerikiečių turi susitaupę gerokai skatikų ir grįžę Lietuvon daug prisidės prie Lietuvos pramonės pakėlimo, jei išanksto pasiteiraus į tinkamas ekonomines Lietuvos įstaigas. Amerikos Lietuvių jau daug tilpo ekonominio turinio straipsnių ir ateity jame nestokuos. Todel patartina musų skaitytojams, o ypatinai grįžtantiems Lietuvoms iš anksto sekt spaudą ir tēmyt Vienokio ir kitokio turinio tilpstancius joje straipsnius verslo reikaluose. Šiandien jau tokia gadynė, kad ant kito malonės pasitikėt neg-

GERBIAMIEM MUSŲ SKAITYTOJAM

Kurie turi užrašę į Lietuvą "Amerikos Lietuvį" ir jau jų prenumerata yra išsiųstus — prašom panaujint. Taipgi norim atkreipt ir tų Lietuvos skaitytojų atydą į tai, kad paprašytų savo giminaičių, užrašusiems laikraštį iš naujo panaujint arba naujai užrašyt.

Amerikos Lietuvisio prenumeratos kaina Suv. Valstijose \$1.50 Užrubežy—Lietuvoj \$2.50.

Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėti negalėsime. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyt, prašome pasiskubint jį atnaujint.

Amer. Lietuvisio Adm.

begalima — reikia kiekvienam stengtis savo ir savo valstybės reikalais rupintis.

Dabar tēmykim, kas reikalinga turēt norint užsidēt kokią krautuvėlę arba įsisteigt amatą dirbtuvę Lietuvoje:

Nedidelei krautuvėlei arba amatininko dirbtuvėlei įsteigt daug kapitalo nereikia. Reikia tik pasiryžimo ir sugebėjimo. Insimė kad ir musų emigruojančių asmenų kelionės išlaidas. Į Pietų, Šiaurės Amerikas ir Kanadą reikia kiekvienam asmeniui padaryti kelionės išlaidų apie 2000 — 2500 litų. Turint tokią sumą galima puikiai pradėti prekiauti bet kuriame bažnytkaimyje arba didesniame sodžiuje. Nėra reikalo eiti į miestą ir ten steigti krautuvės.

Pradžioje, kol įgysi reikiamų žinių ir patyrimo, reikia pradėti nuo mažos apyvartos, paprastų prekių ir t. t., o tokias krautuves labai lengva įsikurti didesniame kaime, kur yra mokykla. Pakelėje, kur susikerta keli keliai ir iš viso tokiose vietose, kur yra judėjimas, o konkurentų nėra.

Pav. III rušies patentas vienam pusmečiui kaštuoja 150 litų. Krautuvei bustą toliau nuo miestų, provincijoje, gali gauti už 200—300 litų metams. Krautuvei įrengti apytikriai turime nuo 650 litu iki 1000 litų. Toliau kiek reikia prekėms užpūrkti.

Pradžioje reikia imti kuo mažiausia prekių ir tik tas, kurių kasdien reikia, k. a. silkės, papirosai, tabakas, degtukai, žibalas, vynys, siulai ir kit. o toms prekėms įsigyti reikia keleto šimtų litų, nuo 700—1000 litų. Štai, maždaug, visas sąmatas — 2000 litų. Su tuo kapitalu jau galima pradėti prekiauti, o mokant bet kurį amatą, galima atidaryti dirbtuvę.

Norint pritraukti savo tautiečius į verslovę, reikia ne tik agitacija varyti, bet reikia pradėti skiepyti ir pratinti į ją iš pat mažens, o tas galima pasiekti per mokyklą. Ten, kur tik yra pradžios ar kitokia mokykla, turėtų būti įsteigta mokinių krautuvė arba koperatyvas. Tokias mokyklų krautuvėles arba koperatyvas. Tokias mokyklų krautuvėles arba koperatyvus steigti galėtų pasiimti lietuvių verslovininkų sąjunga arba jos nariai. Patys prekybininkai turėtų iš to naudoti, nes turėtų tas krautuvės aprūpinti prekėmis; o antra, padėtų skiepyti savo tautiečių tarpe prekybos verslą, nes vaikai turėtų progos prisiziūrėti ir susipažinti su jos veikla, bei tvarkymu, nes tokios krautuvėlės būtų jų pačių vedamos.

Šarkio Bokso Čempionatas

Šarkiui Bokso vainiką laimėjus, Amerikos laikraščiuose pasklydo visokių diskredituojančių jį paskalų. O visą lermą sukėlė Šmelingo manageris, Joe Jacobs. Jisai pasijuto netekęs riebių pajamų, nes drauge su Šmelingo karuna krito ir Jacobs'o įėjga. Todel dabar kelia didžiausią lermą, rėkia "gevalt". O jam pritaria ir tie "sporto ekspertai", kurie iš anksto pranašavo Šmelingo laimėjimą. Juk viską žinančiam "ekspertui" neispėti kas laimės tai neunaras. Bet kas svarbiausia tai tas, kad ponai "ekspertai" savo nuomonę laikraščiuose išreikšdami su savim patraukia ir skaitytoją, kuris "ekspertų" prisiskaitęs gauna drąsos laimėtoją ir pinigais paremti, o kuomet pralošia, tai žinoma, drauge su "ekspertu" rėkia, kad nuosprendis neteisingas.

Žmogui iš anksto įsivaidinusiame, kad tas ir tas laimės, o vėliau išgirdus netikėtą nuosprendį darosi ištikro nesmagu, juo kad dar ir pinigų gauna prakišti. Taigi ir šiame atsitikime lermas keliamas ne todėl, kad nuosprendis neteisingas, bet todėl kad dėjusiems ant Šmelingo išlošimo pinigus prisiejo pralaimėti. O pralaimėjusiam "sporto ekspertui" toks pralošimas nesmagesnis kaip ir pačiam Šmelingo rėmėjui. Jie visi mat iš anksto buvo nusprendę, kad Šmelingas, o ne Šarkis turi laimėti.

Reikia neužmiršti, kad didelė dalis "sporto ekspertų" mėgsta lošti. Pralaimėjus darosi pikta ir bešališkumas nueina vėjais. Todėl ir šiame atsitikime aiškiai matosi kodėl kam nuosprendis nepatiko. Kas tēmyjo kokios kokio "eksperto" buvo pranašytės, tas dabar mato kodėl "ekspertai su oficialiu nuosprendžiu nesutinka.

Štai kaip tulas E. M. Watson apie Šmelingo - Šarkio kumščiaivimosi New York'o Herald-Tribune, laidoje iš berželio 25d., išsireiškia:

"Pilnai sutinku su oficialiu nuosprendžiu nesutinka.

Be to, būtų daug lengviau varyti propaganda busimų jaunų biznierių tarpe. Kiekviena verslovės propaganda rastų dirvą, ir greičiau joje prigytų mesti diegai.

Baigdamas, noriu priminti, kad kaimo krautuvėlėms steigti turime labai daug ir gerų vietų. Pavyzdžiui, praeitais metais man teko važiuoti iš Kauno į Panevėžį autobusu šiuo keliu: Jonava — Šėta — Ramygala — Panevėžys. Šituo keliu eina gana didelis judėjimas, ten teko pravažiuoti keletą didelių kaimų, bet nė viename iš jų nebuvo krautuvės. Mano išmanymu, tokiaime kaime galėtų bent dvi krautuvės gyvuoti, nes miesteliai yra toli, o keliai ne geriausi, juo labiau pavasarį ir rudeni yra sunkiau pasiekiamas miestas. Šitokių vietų turėtų nepraleisti musų tautiečiai, o jų yra dar šimtai, tik reikėtų pasidairyti.

Holland-America Line
DIDELĖ EKSKURSIJA
Į LIETUVĄ
Rengia
Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje
Populiariu ir nauju Ąarlaiviu
STATENDAM
IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO
ŠEŠTADIENYJE, LIEPOS 16-tą DIENĄ
Sėdant laivan iš vakaro
Į KLAIPĖDĄ (PER ROTTERDAM)
Geras maistas ir patarnavimas, naminė nuotauka
DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES Į:

AMBRAZIEJUS, J. 168 Grand St., Brooklyn, N. N.	SEKYS, J. 226 Park St., Hartford, Conn.
AMBROZE, V. W. 178 Ferry St., Newark, N. J.	SIDABRAS, K. 342 W. Broadway, So. Boston, Mass.
"AMERIKOS LIETUVIS" 14 Vernon St., Worcester, Mass.	STULPINAS, V. M. 3400 So. Emerald Ave., Chicago, Ill.
BALTUTIS, P. P. 3327 So. Halsted St., Chicago, Ill.	TREČIOKAS, A. S. 197 Adams St., Newark, N. J.
BARTKEVICIUS, P. 678 N. Main St., Montello, Mass.	URBŠAS, J. J. 187 Oak St., Lawrence, Mass.
"DIRVA" 6820 Superior Ave., Cleveland, O.	VARASIUS, A. So. 12th and Oarson Streets, Pittsburgh, Pa.
MAKAREVICIUS, K. A. 62 Jackson St., Ansonia, Conn.	VASILIAUSKAS, J. 814 Bank St., Waterbury, Conn.
MOLIS, P. 1730—24th St., Detroit, Mich.	"VIENYBĖ" 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
"NAUJENOS" 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.	VELECKIS, A. 502 South Ave., Bridgeport, Conn.
RAUKTYTE, J. 123 Millbury St., Worcester, Mass.	ZOLP, J. J. 4559 S. Paulina St., Chicago, Ill.

liu nuosprendžiu išduotu Šarkio naudai. Kadangi aš esu vienas iš publikos, tai žinoma mano nuomonę neatsversų taip vadinamų "ekspertų".

"Iš tos vietos kur aš sėdėjau, dešimtoje suolų eilėje, išrodė, kad Šarkis laimėjo visus, išimant tris rounds. Jisai Šmelingą suboksavo ir ir perdēm įveikė. Man rodosi, kad ir publika abelnai pritarė oficialiam nuosprendžiui.

"Ištikro nuostabu kaip musų įspūdžiai nevienoki, bet aš užtikrinu, kad aš nebuvo ir nēsu finansiniai ar kitokiais atžvilgiais muštynių pasekmėse užinteresuotas.

"Man rodos, kad su Šarkiu apsieinama neteisingai".

Viršui paduotasai bešalio liudininko laiškas aiškiai nušviečia kas kumštynėse laimėjo. Dabar gali kiekvienas įsivaizdinti kaip teisingai muštynės nušvietė Radio garsintojas, kuris, kaip girdečiau, mėgsta lošti. Todel dabar New York'o Bokso Komisija tą dalyką tyrinėja ir kaip girdėt jau ir su Radio stoties vyriausybe susirašė.

Reikia neužmiršti vieną dalyką ir tai tą, kad Šmelingo manageris, Joe Jacobs, nebutų joku būdu nusileidęs, jeigu nuosprendis nors kiek būtų buvęs kreivas. Joe Jacobs yra savo rušies ekspertas didelį lermą kelti ir jeigu kas nors būtų buvę tokio prie ko jisai būtų galėjęs prikibti tai, užtikrinu, jisai nebutų nusileidęs.

Lietuviai jeigu jau šiaip nėra kuo ypatingesniu atsižymėje, tai bent pasauliniu bokso čempionu gali dabar pasigirti. Ir tas žinoma gerokai prie Lietuvos prestižo pasaulio akyse prisidės. —
Žvalgutis

LIETUVIAI! SKAITYKITE ir PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVI"

"Suvargė" Vokiečiai Turi 2030 Milijonierių

Vokiečiai nuolatos skundžiasi esą visai "subiednėje". Esą po karo jų stambusis kapitalas sumažėjęs net 85%. Vokietija esanti jau tiek nuvarginta, kad iš jos daugiau reparacijų reikalaui esą jau negalima.

To fakto, kad dėl ekonominio krizio pastaruoju laiku stambieji kapitalai visur sumažėjo, vokiečiai neprimena, taip pat iškilmingai tyli apie tai, kad ir dabar Vokietijoje yra 2 tukst. 300 žmonių, kurių turiai siekia daugiau kaip po 10 milijonų markių.

Vokiečių turtuolių priešaky stovi buvęs kaizeris Vilhelmas. Buv. kaizerio šeima dar tebeturi Vokietijoje 400 tukst. margų žemės ir miškų, kurie drauge su dvarų įrengimais ir puošnėmis pilimis verti apie milijardą litų. Judomasis buv. kaizerio turτας vertinamas apie 250 milijonų markių.

Antras iš eilės Vokietijos turtuolis yra kunigaikštis Albert Thurn-Taxis. Jis turi apie pusę milijono margų žemės, kurių viena dalis yra Vokietijoje, o kitos dvi dalys — Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir Jugoslavijoje. Jo turτας vertas 250 milijonų markių.

Garsusis karo reikmenų fabrikantas Krupas (visa šeima) po karo "nubiednėjo" apie 120 milijonų markių, bet vis dėlto jo turčiai ir dabar dar verti 200 milijonų markių. Kitų garsiųjų fabrikantų Ty-senų turčiai siekia 150 milijonų markių vertės. Otto Wolfo firmos kapitalai siekia 180 milijonų markių, iš kurių 110 milijonų priklauso pačiam Wolfui, o 70 milijonų bendrininkui Ottomarui Strausui.

Šimtą trisdešimt milijonų markių verti kunigaikščio Jono Hohenlohe-Oehingų turčiai, kuriuos sudaro dvarai, pilys ir fabrikai. Šimtų ir dešimčių milijonų vertės turi visa eilė grupų, kunigaikščių ir kitų kilmingųjų turčiai. Toliau dar eina visa cilė pramoninkų, bankininkų ir šiaip jau didžponių, kurių turčiai siekia nuo 10 iki 30 milijonų litų. Sakoma, kad šitie ir dar smulkesni milijonieriai yra fundamentas, ant kurio dabar stato savo rumą Hitleris.

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

ALEKSANDRA DIDYSIS

Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius

(Iš Lietuviškosios Enciklopedijos Tomo I, Sąsiuvinis II)

Ketvirtas iš eilės didysis kunigaikštis ir karaliaus Kazimiero ir Elzbietos, imperatoriaus Albrechto dukters sunus

(1460x5 Krakovoje—1506 VIII 20)

(Tasa)

LIETUVOS NEUTRALITETAS 1497 KARO METU

Naujos politinės aplinkybės privertė lenkus grįžti prie sutvarkymo savo santykių su Lietuva.

1499 V 6 PIOTRKOVO SUTARTIS

Vengrijos karalius iniciatyva buvo pasiūlyta Lietuvai sudaryti gynybos sąjungą, į kurią įeity Lenkija ir Vengrija, prieš turkus ir totorius.

! ŠVIESKIMES !

REIKALINGI TUOJAU

AMERIKOS LIETUVIUI pavieniu numeriu PARDAVINĖTOJAI

Jeif pats negali, gaudk mums kokią krautuvę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisiusime laikraščio numeriu sulig reikalavimo.

Galimas Rusų ir Japonų Karas

Paskutinėmis dienomis įvykę tokių reiškinų, kurie pasaulio orą pritvinkdė parako kvapu.

ALEKSANDRO RINKIMAS LENKIJOS KARALIUMI

Praėjus turkų puolimo pavojui, lenkai nebeamanė laikyti 1499 sutarties. Kilus 1500 karui tarp Lietuvos ir Maskvos, Lenkija nedavė Lietuvai jokios materialinės pagalbos.

PIOTRKOVO-MELNIKO UNIJA

Lietuvos ir Lenkijos atstovų susitarimas dėl Aleksandro rinkimo buvo pasirašytas Piotrkove 1501 X 3, o X 4 A. buvo išrinktas karaliumi.

KNYGA "Kuo aš galiu tikėt šiandien?" JAU GATAVA

SU PRISIUNTIMU KAINUOJA 25 CENTAI

Pinigus galit siųst krasaženkliais (25 cents stamps) šiuo adresu:

Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Čia mes įdedam vertėjo žodį ir liečiamųjų dalykų sąrašą, kad knygų mėgėjas tikrai žinotų ant kiek yra svarbi ir turininga ši "Kuo aš galiu tikėt šiandien?" knyga.

Šitas p. Pollocko raštas, pirmą kartą man jį beskaitant, padarė ir mane be galo didelį įspūdį.

Šitame savo rašte p. Pollock iškelia sielos nemarumo klausimą ir aiškiai įtikinamai parodo mokslo šviesoj du dalykus: Dievo buvimą ir žmogaus sielos nemarumą.

Tie, kurie sakosi yra apsišvietę naujovinio mokslo šviesą, bet tikrenybė yra tik paviršutiniai apstrynę su mokslo ir tikrojo mokslo neturi, turi drąsos vadyt Dievo buvimą ir sielos nemarumą tamsiais prietarais, kunigų pramanytais pinigams vilioti iš nežinelių žmonių.

Nors aš priklausau tik prie apstrynusiųjų rūšies, tačiau man visuomet truko drąsos pasakyt drauge su jais, kad Dievo nėra ir kad žmogus yra toks pat gyvulys, kaip visi kiti, tik savo protu aukštesnis už juos.

Ir tas pasakymas "mes to nežinom" pastato kiekvieną sakantį tą nepasiliaujamo abejojimo padėtin: gal ne, o gal ir taip.

Šitaip abejojantieji žmogaus gyvenimas yra nepavydėtinas. Jis nežino kur jam eit: ar sekt neišmintingus gyvulius, patenkinti visas savo kuno įgaidas, ar siekt sielos dorybių, kurios dažnai yra priešingos jo kuno įgaidoms.

Ir čia atėję prie šitų gyvenimo krizkielių vieni, palinkusieji pirm visa ko savo kuno įgaidas patenkint, paklauso jų balso ir gyvena tokį gyvenimą, kuris dažnai, jei skiriasi nuo gyvulių gyvenimo, tai tik savo nupulimu ir supuvimu.

Šitokia protautė kai kam atrodo labai sveika. Bet arčiausiai jai prisiziūrėjus, jokio sveikumo nesimato joje. Viena, apie gerą pasisekimą kitame gyvenime negali but nė kalbos, jei šitame žemiškame gyvenime nepadedama jam reikalingi pamatai: padėt šitoms pamatus yra galima tik tikint, kad tas gyvenimas yra ir kad jis yra tam tikro būdo.

Pati Amerika nenori kariauti, bet svetimomis rankomis labai norėtų japonų beaugančią galybę sutriuškinti. Dėl to ji rems rusus visokiais daiktai ir pinigais, o tik ypatingu atveju siųstų ir kariuomenę.

Atėjęs prie šitų gyvenimo krizkielių vieni, palinkusieji pirm visa ko savo kuno įgaidas patenkint, paklauso jų balso ir gyvena tokį gyvenimą, kuris dažnai, jei skiriasi nuo gyvulių gyvenimo, tai tik savo nupulimu ir supuvimu.

Pati Amerika nenori kariauti, bet svetimomis rankomis labai norėtų japonų beaugančią galybę sutriuškinti. Dėl to ji rems rusus visokiais daiktai ir pinigais, o tik ypatingu atveju siųstų ir kariuomenę.

Tarpsvalstybinis padėjimas, santykiai vienos valstybės su kita, įtempta tautų politika primena 1914 metus, kada kilo didysis pasaulio karas.

Kaip matome, nors daug kalbama apie pasaulinę tairę, karo klausimas kabo kaip ant plauko. Gal jisai atgauti prarasta garbė per dijjį karą.

Bet didžiausia šito rašto svarba ir didžiausias p. Pollocko nuopelnas yra jo nuoseklyme išaiškinyje Kristaus mokslo.

Kristus buvo didžiausias doros mokytojas, kokis kuomet gyven to tarp žmonių, ir trumpas, aiškus Jo mokslas, suvestas į vieną sakinį—Mylėsi Dievą (savo aukščiausią idealą) iš visos savo širdies, o artimą savo kaip pats save — taip plačiai apima žemiškąjį žmogaus gyvenimą, kad žmogui prisilaikantiam jo, nieko kita netenka ieškot savo laimės suradimui ir tikrojo dangaus sukurimui ant žemės.

P-nas Pollock išaiškina Kristaus mokslą neiškraipydamas jo reikšmės ir kiekvienas, kas ieško teisybės, ras šitą jo raštą labai naudingu sau.

LIEČIAMŪJŲ DALYKŲ SĄRAŠAS

Kuo galiu tikėt šią abejonės gaidynę? Kas aš esu? Iš kur atėjau? Kam aš čia esu? Kur aš einu? Koks yra visa to tikslas? Kame yra tikroji teisybė apie "savirašką" Kam dera džiazas ir virpuliai? Kas yra laimė? Kaip aš galiu žinot, kad aš jį rasiu? Kas yra siela, protas, nešamoningasis protas, medžiaga?

MIRTIS.—Kas atsitiks su manim po mirties? Kur aš busiu tuojau po mirties ir kokios bus mano pajautos? Kas bus po metų laiko? Po tukstancių metų? Kas yra dangus? Kur jis yra? Kaip yra su pragaru ir velniais?

KRISTUS. — Ar Jis tikrai gyven o? Kas Jis buvo (ar yra)? Kaip yra su nekaltu prasidėjimu? Kur yra Kristus dabar? Ar Jis "vėl ateis?" Ar yra toks daiktas kaip isikunijimas iš naujo? Kas buvo Adomas, Budda, Mahometas, ir Mozė?

DIEVAS. — Ar yra Dievas? Kur Jis yra? Kas Jis yra? Ar aš galiu žinot jį asmeniškai? Ar Jis tikrai myli mane asmeniškai? Ar Jis išklaus o mano maldų? Kaip reikia melstis, kad malda būtų išklausyta?

KURYBA.—Kaip tikrai Dievas kurė pasaulį? Evoliucija? Kaip i sitą klausimą turi žiurēt naujovės krikščionis? Ka Kristus pasakē ir tā ginčā išsprendē? Kaip galima suderint mokslā su tikyba?

GAMTOS DĒSNIAI.—Kas jie yra? Kaip jie sukurti? Kaip suderint gamtos dėsnius su išklausytomis maldomis? Kas yra melė? Kokia jos vieta gyvenime? Karmos dėsnis — kas jis yra? Ar tavoji karma galima perkeist? Kaip "gerasis" Dievas gali baust ką-nors? Kas yra nuodėmė? Geras ir blogas? Kas atnešė blogą pasaulin! Ar visoms mano kluitims yra priežas-tis? Kaip aš galiu jį rast ir pašalint?

TIKYBA.—Kas ji yra? Jos santykiavimas su metafizika? Krikščionių tikybos pagrindai? Kur mus palieka šita abejonės gaidynė? Pagrindinybė? Naujovinybė? Skepticybė? Kame yra taisybė tarp jų? Kuri pažiura i gyvenimą yra teisinga? Kuri paskiria man kelią prie Dieviškojo plano per jas visas?

BARONAS RIPERMEND'AS

Baronas Ripermendas pragar-sėjo Francuzijoj savo nepaprastais klausimais bei išsireiškimais; daug jo klausimų pateko i priezdžiūs. Štai keletas jo idomesnių paklausimų: "Kas pasidaro su senu mėnuliu, kuomet naujas ateina?..."

PERKAME Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus Kreipkis Amerikos Lietuivio Knygnas 14 Vernon St. Worcester, Mass.

VIENTELĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTŪRA

Parduodam Laivakortes keliaujančiams į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsime išgauti Pasus, Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Stunėiam pinigų Lietuvos Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvių, kuri pati neseniai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtinti svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetintautus, ar pe stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jūs galite kreiptis į tikrą, autorizuotą agentūrą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. . . Tel. 5-1094

Amerikos Lietuvis Agentura,
14 Vernon St., Worcester, Mass.

NAUDOTI PIANAI
Nuo \$25. ir Aukščiau

PLAYER PIANAI
Už Žemą Kainą \$195

VIKTROLOS
NUO \$10. IR AUKŠČIAU

RADIO
UZ NUPIGINTAS KAINAS
LENGVUS ISMOKEJIMAI

Kreipkitės šiuo adresu:
M. Steinert and Sons
308 MAIN GATVĖS,
Worcester, Mass.

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-8784

A. Žiugžda
Lietuvis Meistras ir Maliorius

Statom garadžius. Taisom stogus. Pristatom namam pijučius ir patys planus padarom. Maliovojam namus išlauko ir vidaus puses. Pleisteruojam lubas. Įdedam grindis, duris, langus, ir abeinali iš senų namų padarom naujus ir kiek vienam už prieinamą kainą. Kreipkitės:

98 Ward Street
Worcester, Mass.

Ant Randos Tenementai

Ant randos Gale Paulausko Insurance Agento ofiso geras tenementas. Randa labai pigi. Kreipkitės —

L. J. PAULASKAS
10 Vernon gatvės

Mačionio Pranešimas

SAVO SENIEMS. DRAUGAMS TEIPPAT IR NAUJIEMS

Pranešu savo seniems ir naujiems kostiumieriam, kad aš kiek laiko atgal pardaviau savo barberne, kurioje aš dariau patarnavimą per 12 metų. Išvažiuavau į Lietuvą aplankyti tėviškęs. Teippat parvežęs dirbavau puikiausioje barberneje visame Worcesteryje. O dabar vėl sugrįžau ant Millbury gatvės ir atidariau pirmos klasės barberne. Mes duodame puikų patarnavimą švelnaus skutimo ir plaukų kirpimo vyram, merginom ir vaikam už numazintą kainą. Teippat turiu parvežęs vokiškų labai gerų britvų. Kas norės pasipirkti malonėkit atėit, nes kainą pigi. Prašom atsi lankyti pas mane.

M. Mačionis
44B MILLBURY GATVĖS
WORCESTER, MASS.

PETER BROS.

Apvalainios **ANGLYS MALKOS**
Anglys **KOKSAI- LENTOS**
Medinės **ANGLYS**

ALIEJUS KURUI — PECIAMS PEČIUKAMS
Geresnis šildymas Už Pigesnę Kainą

161 WASHINGTON ST.
Tel. 3-7247

Pranešimas

LIETUVIS POPIERIUOTOJAS IR MALIORIUS

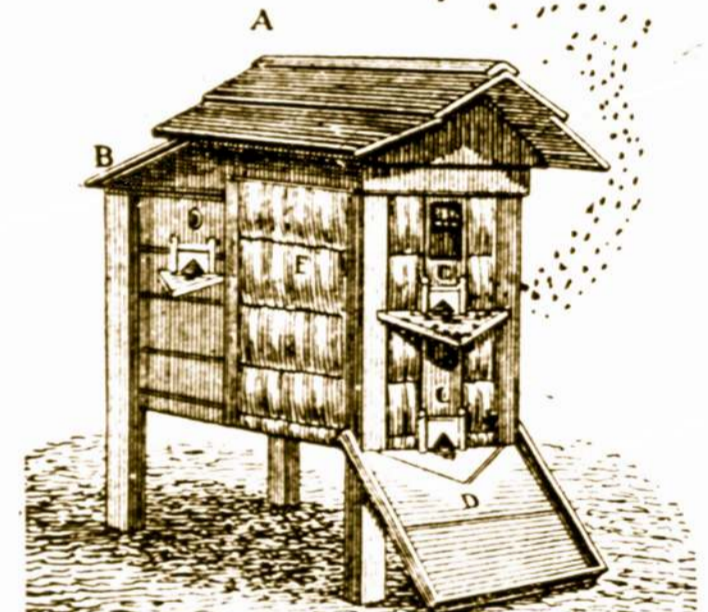
Turiu patyrimą per 15 metų prie viršminėtų darbų. Taigi tie lietuviai, kurie turite panašų ar kitokį darbą, kreipkitės pas mane; darbą padarysiu sąžiningai ir už pigią kainą.

VINCAS ALEKNA
14 Crescent St. Worcesteryje

PRANEŠIMAS

VISIEMS KURIE TURI NUOSAVYBES.

Pirkau mašiną grindis grandint (sanding floor machine) geriausios "Modern" išdirbystės. Popiera užsideda aštuonių colių platumo. Galima pruioti prie kraštų arti. — Padaro naujas grindis. Kam reikalinga mašina galite gauti valandomis ar dienomis. Kam reikia naujų grindų pats gali atlikti darbą arba kaip bus sutarta. Kreipkitės pas Juozą Bludžių, 151 Dorchester St., Worcester, Mass.

BITĖS — BITĖS

Parduodu 20 avilių bičių. Visos stiprios ir jaunos ir jauna karalienė — bičių motina. Gali viena avilį ar visus pirkt. Kaina už avilį su bitėmis \$10; pristatymas veltui. Kreipkitės:

KONČIAUS BITYNAS
57 Battery St.
NORTH ABINGTON, MASS.

Ant Pardavimo Ar Maino

Prie Vernon gatvės 15 rūimų moderniška 3jų gyvenimų stuba; pirmas gyvenimas apšildomas su šlymu. Dviejų karų garadžius ir pigiai arba ant katičiaus ar mašos farmukės arti miesto—susitinkant pinigais ar mortgicium. (24-26) visi kiti patogumai — parduoda PAŠAUKIT DIAL 5—3613

Specialis Pardavimas

Gasolino stotis ant Worcesterio—Bostono kelio — sykiu prieina naujas ir senas kelias.

Mėsos krautuvė — gerai išdirbta vieta ir sykiu prie biznio yra trokas.

Kreipkitės J. V. Bačincas, Tel. 5-1127, 362 Millbury Street, Worcester, Mass.

Motiejus A. Čivinskas
GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. Tel. 5-5898

Vietos žinios

Taksų Mokėtojų Grupė Nutarė Padauginti Narių Skaičių

Worcesterio taksų mokėtojų sąjunga, laikė savo susirinkimą pirmadienio vakare, Worcester Bank and Trust Kompanijos banko raštinėje ir nutarė priimt visus šio miesto taksų mokėtojus, kuriems rupi taksų reikalas. Sąjungos direktoriai susiję su penkių distrikty atstovais ir po diskusijų priėjo prie nutarimo padidinti narių skaičių. Nariams nereikės mokėti jokių duoklių priklausyt prie šios organizacijos. Diskusijos buvo apie reikalingumą be atidėliojimo sumažinti miesto valdymo išlaidas, invest dar didesnę ekonomiją, ir apie budus kaip galima būtų sutaupti daugiau pinigų miestui be uždėjimo visos miesto naštos ant taksų mokėtojų pečių. Daug kalbėtojų prisiminė, kad sužinojo, jog daug namų savininkų neteko savo nuosavybių iš priežasties negalėjimo užmokėti taksų. Tie kurie ėmė dalyvumą tame susirinkime išdalyt narystės korteles nuosavybių savininkams, kurie nori priklausyt prie šios organizacijos.

MIESTO LABDARYBĖS KOMITĖTAS ATIDARYS SKYRIUS

Viešumos Gerovės Tarybos pašalpos komitetas aplankė 10 vietų, iš kurių bus išrinkta trys ar keturi skyriai tikslui geriau aprūpinti tuos, kurie gauna pašalpas. Komisija išras visas smulkmenas apie pasiūlytas vietas ir išduos raportą Tarybai. Taryba galutinai paskirs vietas liepos 7-tą dieną laike susirinkimo. Kaikurie miesto valdininkai pasmerkė susikimšimą miesto rotušėje ir patarė įsteigt ligalaukinius skyrius, kad palengvint žmonėms, kurie ateina gaut pašalpą. Komisija taipgi apkalbėjo apie gerumą maisto ir kitų reikmenų, kuriomis šelpiami šio miesto beturčiai. Komisija gerai ištirs kokios rūšies valgiai yra dalinami ir toliaus padarys veikimą, jei bedarbiai yra skriaudžiami.

PETRAS VYČAS IŠVYKO Į NEW HAVENĄ

Ketvirtadienį iš ryto, Petras Vyčas, kuris apie metus laiko vargonininkavo Aušros Vartų parapijoje, atsisveikines dideliu būriu savo draugų, išvyko į New Haveną į kun. Karkausko parapiją. Petras Vyčas, nors čia buvo trumpą laiką, įgijo simpatiją ir draugiškumą tarp visų worcesteriečių. Kur buvo kokie nors parengimai visuomet būdavo užkviestas Petras Vyčas imt dalyvumu. Petras Vyčas yra talentuotas dainininkas pasišventęs muzikai. Jo vadovaujamas choras, kaip didelis taip ir mažas, ypač pasiges savo nado, nes jis buvo mylimas visų choro narių.

Saulė Susprogdino Ugniatriškius Krautuvės Lange

Saulė taip įkaitino ugniatriškius, kurie buvo padėti į langą, Broadway Spa krautuvės, 100 Water gatvės, kad visa kruva eksplodavo, trečiądienį. Daug žmonių, kurie tuo laiku buvo krautuvėje kaip tik spejo išbėgt ir išsigelbėti nuo sunkių žaizdų. Staiga krautuvė pradėjo sprogt ugniatriškiai ir raketiai šaudyti į visas puses. Du dideli langai buvo sutruškinti ir didelis nuostolis padaryta krautuvėje nuo dumų ir vandens.

Dvi Lietuvaitės Vyksta Lietuvon

Penktadienį iš ryto Julijona Juškevičiūtė ir Marijona Javarauskaitė atsisveikins su artimiausiomis giminėmis ir pažįstamais ir traukiniu išvyks į New Yorką. Šeštadienį, vienuoliktą valandą ryto, išplauks Lietuvon laivu Friderik VIII, iš Hoboken, N. J. Julijona Juškevičiūtė, Lietuvos pilietė, nemačiusi savo giminių nuo išvykimo iš Lietuvos, dvidešimt metų atgal, dabar vyksta į savo gimtinį kraštą apsilankyti. Marijona Javarauskaitė, čia gimsi jauna lietuvaitė, vyksta į Lietuvą mokytis, ji bus prie Gailestingųjų Seserų, Mariampolėje. Nors gaila, kad atsiskiria pavyzdingos lietuvaitės iš worcesteriečių tarpo, bet tikimasi už kelių metų, jog vėl sugrįž pas mus. Kelionės dokumentus ir kitus reikalus atliko "Amerikos Lietuvis" agentūra.

Rialto Teatras Rodys Kaip Sharkey Laimėjo Pasaulinį Čampionatą

Ateinantį penktadienį ir šeštadienį, liepos 8-tą ir 9-tą, Rialto teatre, Millbury gatvės, bus rodomi judomieji ir kalbamieji paveikslai iš Sharkey — Schmeling kumštynių, laike kurių mūsų tautietis užsitarnavo pasaulinio čampiono karūną. Tai puiki proga lietuviams suaugusiems ir jauniems pamatyti ir girdėti šias svarbias ristybes, kurios įvyko birželio 21-mą dieną New Yorke. Matysite didelę minią, apie 75,000 žmonių, susirinkę Madison Square Gardens Bowl, Woodside, L. I. Toji minia sudėjo pusę milijono dolerių pamatyt šias kumštynes tarp pasaulio dviejų gambiausių sportininkų, gi mes Worcesterio lietuviai už mažą įžangą galėsime pamatyti kaip ten įvyko. Iš šių paveikslų patys galėsime spręst ar Schmelingo užmetimas turi kiek pagrindo. Ypač turėtume atsilankyti skaitlingai ir tuomi išreikšt savo dėkingumą šiam teatrui, kuris suteikia pamatyt šias kumštynes už menką atlyginimą.

GERI LAIKAI LIETUVIŲ "BUNGALOW"

Lietuvių Piliiečių klubo vasarnamyje, "Bungalow," įvyks ypatingai geri laikai šios savaitės pabaigoje ir per "Fourth of July." Amerikos Nepriklausomybės šventės paminėti. Įvyks šokiai, prie Quinsigamond ežero Bungalow, per tris vakarus. Šokiai įvyks šeštadienio vakare, sekmadienio vakare ir naktį iki 3-čiai valandai ryto ir pirmadienį liepos 4-tą dieną. Dienos laike, visi atvažiuos gerai išsimaudyti, patogiausioje Worcesterio vietoje, nes čia yra maudynės del moterų, vaikų ir vyrų. Pirmadienio vakare vėl šokiai. Kada Jono Dirvelio orkestrą užtraukia, tai nori ar nenori, turi šokti. Šioji orkestra grajina vėliausią muziką, kai dažniau, polkas ir krakaviaką. Visi klubiečiai tikrai atsilankys pasilinksinti laike šių dubeltavų švenčių. Taipgi geri lietuviai, kurie ateis su savo pažįstamais klubiečiais gali atsilankyti ir čia turės gerus laikus.

Draugijų Parengimai Worcesterio Lietuvių

Užprašo RENGĖJAI

GEGUŽINĖ ŠVENČIŲ DIENOŠE

Šv. Jurgio draugija rengia iškilmingą metinį išvažiuojamą Maironio Parke, sekmadienį ir pirmadienį, liepos 3-čią ir 4-tą. Šioji gegužinė surengta su didžiausiu programu. Programą išpildys: Šv. Kazimiero didysis choras vadovaujant varg. Juozui Žemaičiui; "Aušrelės" vyrų choras; kumštynės tarp Jono Alonio ir Al Travers, lengvo svorio čampiono, nuo "Camp Devens"; bus dar kita pora kumštynininkų; bėgikų lenktynės, virvės traukimas; plaukimas ir visokių kitokių įvairių žaidimų. Kiekvienas, kuris atsižymės sporte gaus po dovaną.

NAMAS Sutinku Mainyt Ar Parduot

Trijų gyvenimų moderniškas namas, 25 Barclay gatvės yra del mainymo ar pardavimo. Sutinku mainyti su maža vieta ar uke ar namuku, kas nebutų. Kreipkitės—

25 BARCLAY STREET
pirmas aukštas.
(20-22)

PASTABA SV. LIUDVIKO DR-JOS NARIAMS

Paprastai šv. Liudviko draugijos mėnesiniai susirinkimai įvyksta pirmą pirmadienį kiekvieno mėnesio. Liepos mėnesį, pirmas pirmadienis pripuola 4-tą dieną, o toji diena yra paskirta šalies nepriklausomybės šventei. Todėl šios draugijos susirinkimas parkeltas arba atidėtas vienai dienai vėliau, antadienį, liepos 5-tą. Visi nariai

PER 15 METŲ
žymiausias Darbo Žmonių Dentistas

DANTŲ IŠTRAUKIMAS
Be Skausmo.... \$1.00
PREMIER
Dantų Setas... \$19.50
Sudaužytų Pleity Sutaismas
Dantų Valymas—\$1.00

Daktaras Frederick Brown
418 MAIN GAT.
arti Pleasant ir Main g.
Virš Waldorf valgyklos

VERMONT CREAMERY

Sviestas, Kiaušiniai, Smetona ir Suris
GERIAUSIOS RUSIES

Pieno Produktai ir Valgomieji Daiktai

Speciali Daiktai Du Kartu į Savaitę

126 Water Gatvės - Worcester, Mass.

malonėkite ateitį susirinkimą ir užsimokėt mėnesines mokesčius, kad susirgus nebutų klaidų ir nesusipratimų, taipgi pasiimt naują konstituciją, kurią duodame nariams už dyką.

Alekas Čiras, rašt.

KARĖS VETERANŲ SUSIRINKIMAS

Didžiosios Karės Veteranų, suorganizuotų lietuvių Worcesteryje, įvyks šeštadienį, liepos 2-ą dieną, kaip 7:30 vakare, šv. Kazimiero po-bažnytinėje salėje. Visi nariai nepamirškite atėit, gi prašome visų, kurie tik tarnavo karės laike ar šitame krašte ar už jurų. Ankščiau ar vėliau vis reikės susivienyt taip kaip ir visos kitos tautos. Visi karės veteranai kviečiami atsilankyti.

Laik.. Pirm. P. Milius

GEGUŽINĖ LIEPOS TREČIĄ DIENĄ

SLA. 358-ta kuopa rengia didelę gegužinę liepos 3-čią dieną, sekmadienį, 1-mą valandą popietų, Cherry Valley, Mass. Vietą gegužinei užsakyta gerai žinoma Charles Luke ukė. Galima nuvykti į tą vietą elektriniu gatvekaru arba autobusu, kurie važinėja tarp Worcesterio ir Leicesterio, North Brookfield, ir Spencerio. Įžanga visiems už dyką. Muzikantai bus iš "Sterapoles." Todėl visi lietuviai ir lietuvaitės malonėkite atsilankyti, nes bus ką tik sugrįžęs atstovas A. Žulkus iš SLA. seimo, tai galėsite išgirst ką jis papasakos. Kviečia 358-tos kuopos rengėjai.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Pasarga: Privaziuojant "Keyes Corner" reikia pasukti į Henshaw gatvę ir važiuot arba meit iki Charles Luke ukės.

J. Ž.

NAMAS
Sutinku Mainyt Ar Parduot

Trijų gyvenimų moderniškas namas, 25 Barclay gatvės yra del mainymo ar pardavimo. Sutinku mainyti su maža vieta ar uke ar namuku, kas nebutų. Kreipkitės—

25 BARCLAY STREET
pirmas aukštas.
(20-22)

PAIEŠKOJIMAI

Norėčiau susipažint su mergina ar našle ligi 45 metų senumo tikslu apsivest. Turi but rimta ir blaiva, nors ir neturtinga. Padarau pragyvenimą, esu blaivas ir dorai užsilaukantis. Turi nuolatinį darbą, esu šiaučius — turiu savo dirbtuvę. Atsišaukite šiuo adresu: A. Gulben, 52 Greenwood St., Worcester, Mass.

Parsiduoda Katedžius

Parsiduoda namas—katedžius 8-nių rūimų su šiluma, šiltu vandeniu ir visais kitais patogumais. Vienas akaras žemės del daržo arba sodo; iš viso yra 24 vaisingi įvairios rūšies medžiai. Didelė del keturių automobilių banė. Susisiekiama 10c fėras į Worcesterį. Parsiduoda pigiai. Naudojkitės proga tuojau. Kreipkitės:

VLADAS LELEIKIS
150 Main St., Cherry Valley, Mass.
(25-27)

Waterman's PLUNKSNOS

tai tinkamiausia dovana moterims ar merginoms. Ypač "Lady Patricia" fontaninė plunksna, Waterman išdirbystės, patinka visoms. Plunksna atrodo labai gražiai, ne perstora, yra sagtis prikabinimui ridikule. O pati plunksna rašo lengvai, lygiai ir švelniai. Tai naujingiausia dovana, kuria džiaugsis kuriom tik teks jas gaut. Penkos gražios spalvos. Plunksna \$5. Pailšė \$3. Atėkite ir pmaitykite!

A. L. KNYGYNAS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

DIDYSIS LIETUVISKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygnai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau. Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepaprastai siaurną sapną. Prie Sapnininko ena dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina ..... 75c.

Užsisakant daugiau egzempliorių duodame nuošimtį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

A. L. Knygnas
14 Vernon St., Worcester, Mass.

TIKRAS LIETUVIŠKŲ BICIŲ

MEDUS

Šitą pavasarį dar tiktai išimtas iš bičių. Aš galiu gvarantuot kiekvieną šio medaus lašelį, kad aš pats išėmiau iš avilių. Mano bičių medus kas metai gauna pirmutinį laimėjimą. Mokesčiai su pristatymu:

Už stiklinę medaus kvartą \$1.00
Už galioną \$3.75
ir Koriukas Dovanai

Galit ypatingai kreiptis arba užsakymus del persiuntimo paduot sekančiu adresu

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St. Worcester, Mass.